

A mai szám ára 50 korona.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Debrecen, XXI. évi. 113. szám.

ÁRA 40 KORONA

1923 május 20. Vasárnap.

Pünkösti Lélek.

A kijelentett vallások mindegyike megegyezik a lélek kultuszában. Már maga a kijelentés azt teszi, hogy a vallás és az ezzel kapcsolatos erkölcs igazságait, szabályait, rendelkezéseit és törvényeit nem valami emberben személyesülő földi bölcsesség, hanem földönfölküli lelki valóság jelenti ki, aki személyes hatalom ugyan, de festőség nélkül. A kijelentés tolmácsai, szószólói emberek s ha valamely kijelentett vallás ezeket az embereket isteni tisztelt magaslataira emelte is, mindig ott látta a hátuk mökött és felettük az örök igazságok forrásának ama lelkét, amely független minden anyagtól, minden testtől.

Az őszövetség csodálatosan nagy törvényadója, a kijelentett isteni igazságok ihletett ajku tolmácsa: Mózes, a köztisztelt áhitatos szárnyain el nem képzelt emberi magasságig emelkedett fel: azért az isteni lélek tüztől égő csipkehokor előtt a megsemmisülés alázatáig törpül alá. A Lélek kerül szembe vele, amelynek fényébe ő is csak könnyfátyolos szemmel tud beletekinteni.

A próféták egész sora, az emberi nagyságok eme csodálatos fegyverzetű regimentje úgy halad végig a vallás-erköcsi élet horizontján, hogy a lábuk alig éri a földet. Mégis éri. Hatalmas lelki vívódásaik drámai lendületeiben is lehajolnak a földnek poráig az előtt a lélek előtt, amely hívta őket magához megszentelődésre és küldte megjobbítani, tökéletesíteni, megszentelni az embereket. A hívás és küldés előtt megroggytak a térdeik és mindegyik kicsinynek, gyengének, alkalmatlannak érezte és tudta magát, mert amint belenéztek a tökéletes Lélek tükörébe, látták emberi voltukat, testiségüket, gyarlóságukat, semmiségüket mint fekete foltot elősötétlen a Lélek koronás napjának ragyogása között.

A Lélek kultusza tehát egységesít, benső kapcsolatot teremt a kijelentett vallások között. Különösen tökéletes ez az egység az őszövetség és az ujszövetség viszonylatában. Maga Jézus érzi ezt legjobban és maga Jézus tesz e felől leghatározottabban bizonyosságot. „Az idvesség a zsidóságból támad”: jelenti ki félremagyarázhatatlan határozottsággal. Messiási küldetésének igazolását épen azoknál a pátriárkánál és prófétáknál keresi, akik az örök isteni Léleknek, eme Lélek igazságainak eszközei, tolmácsai, hírnökei és tanítói voltak szavaikkal, életükkel és cselekedeteikkel. Jézus a ha-

tárvonalak elmosója, a völgyek és hegyek kiegyenlítője, a földi hatalmasságok alávetője, az alávetettek felemelője, a szegénység megesezményítője, felmagasztalója, a könnytiség széles útjának ostorozója, a nehézség keskeny útjának megdicsőítője, a Lélek egyetemes áldásának kitöltésével akarta s akarja szeretetben összehozni az embereket.

A pünkösti Lelket olyan nyelven töltötte ki e világra, amit a „párthusok és médek és elámiták és akik lakoznak Mezopotámiában, Júdeában és Kappadociában, Pontusban és Ázsiában, Frigiában és Pámphiliában, Egyiptomban és Líbiának tartományaiban, mely Cziréne mellett van és a római jövevények, mind zsidók, mind prozelitusok, krétaiak és arabok”: szóval a világ minden nyelvei, ágazatai, fajai, népei, nemzetségei egyaránt megértettek. Mert az a nyelv emberi egységről, emberi egyenlőségről, emberi szabadságról, emberi testvériségről beszélt. Nem megosztva, elkülönözve, különbözőztetve, osztályozva, hanem egységesítve, egyetemesítve, általánosítva.

A mai társadalom, a mai szerencsétlen magyar társadalom ha eléje áll a pünkösti lélek tükörének, vajjon tud-e számot adni csak egy siklusnyi pénzéről is a jézusi elhívottságnak és küldetésnek, amit nem hogy kamatoztatott volna, hanem amit csak fogyatkozás nélkül megtartott volna az isteni valuta érvénye és értéke szerint? A tükörbe nézésből szégyen jó ki, nem érdem.

A szégyen kaudiumi igája alatt el kell mennünk aláztatosan. A kaudiumi igán erről ott kell hagynunk, levette mint a rongyot, elvetve mint meggyalázó terhet, mindent, ami ellenkezik a pünkösti Lélek egységesítő erejével, hatalmával, természetével, áldásaival, hogy aztán a pünkösti Lélek szárnyain újra felemelkedhessünk a kaudiumi igán túl emberi méltóságunk magaslataig. A port sohasem tisztíthatjuk meg azzal és a sárt sem, hogy belemerülünk. Magunkat kell megtisztítanunk felemelkedéssel. Felemelkedéssel arra a magaslatra, amit a pünkösti Lélek jelöl ki számunkra. Kijelöl olyan utnak a megmutatásával, amelyen sem a tövis, sem a kő, sem semmi gonoszsága a Lélektől elfordult embereknek nem akadály, hogy felemelkedhessünk lélekegyesítő, lélektökéletesítő, lélekhódító szeretetre.

Dr. Baltazár Dezső.

A bécsi emigráció beismeri bukását és haza akar térni

Göndör Ferenc a forradalomban kompromittált vezérek félreállítását követeli, mivel azok akadályozzák meg az emigráció liquidálását

Bécs, (május.)

„Önmardosó, kétségbeesett vívódások, vergődések kiszakadt gyermeke ez az írás, amely tehát olyan fájdalmas körülmények között születik, hogy nincsen módjában törődni netalán félreértésekkel. Az én megítélesem szerint olyan nagy bajban vagyunk, annyira túl vagyunk immár ama bizonyos tizenkettedik órán is, hogy igazán minden rizikó nélkül megengedhetjük magunknak a teljes őszinteség luxusát. Ne áltassuk magunkat tovább, nézzünk szembe közre a valóság helyzetével és bármilyen nagy érzelmi, személyi és ideológiai áldozatokba kerül is és akármilyen nehéz is, szánjuk rá magunkat a százperentes őszinteségre. Akár kimondjuk hangosan, akár csak magányos éjszakákon szóltatva valljuk be magunknak: mi magyar emigránsok vagyunk a föld leggyökértelenebb, legelhagyottabb teremtményei. Egyre mélyebbé, egyre rátonyogóbbá válik a szakadék közöttünk és Magyarország között, egyre jobban összekapcsolódunk a magyar életből: ellenségeink gyűlöletének és elvárataink hiúságának két matomkőve között szép csöndesen felőrölődünk. Mindenképp érzi, hogy az életosztón parancsszavára hallgatva mégis csak tenni kellene végre valamit, emyire hánban mégsem szabadna az egész emigrációnak az örök feledés sírjába fektetni. Hiszen — az ismeret! — már négy esztendője bolyongunk hazátlanul és lassankint valamennyien megőröszsünk, megrokkannunk és a halál is szorgalmasan arat ritkuló soraink között. Hát mire várunk még? Az emigráció ügye egyelőre igenis esőbe került. Ezt lehet szépíteni, ezt lehet letagadni, de a szomorú helyzet ez keveset változtat...”

Igy kezdő Göndör Ferenc szenzációs vezércikkét „Az Ember” legújabb számában. Göndör Ferenc vezérekkel olyan szenzációs megnyilatkozás, a melyről mindenütt tudomást kell venni. A bécsi emigráció e vezércikkét, akinek politikai tévedéseiről és mulzálásairól a vélemények eltérhetnek, de akinek jóhiszeműségét, intakságát és bátorságát senki sem vonhatja kétségbe, ezzel egy olyan akciót indít meg, amelyről tudomást kell szereznie nemcsak az utódállamok, hanem Magyarország magyarságának is. Epen ezért publicisztikai kötelességünknek tartjuk, hogy ezt az akciót részletesen ismertessük. Göndör Ferenc szenzációs cikkét azután azzal folytatja, hogy — szerinte — az emigráció ügyét a magyarországi szociáldemokraták párt magatartása buktatta meg. Ezután természetesen megvédi a forradalmak vezéreit, azonban az ő álláspontjukat immár tarthatatlannak minősíti. Szerinte a forradalom vezérei immár nem hivatottak arra, hogy egyuttal továbbra is az emigráció vezérei maradjanak. A forradalmi vezérek képezik ugyanis a legnagyobb akadályt annak, hogy az emigráció nagy tömegei hazatérjenek. Epen ezért a forradalom vezérekre félre kell állítani. Göndör Ferenc a konzekvenciát magára nézve is levonja és szintén bejelenti, hogy ő a tömegek érdekében hajlandó félreállni. Erre vonatkozó fejtegetéséből igen érdekes a következő két részletet kiemelni:

„Proklamálni kellene végre itt valami más, az eddigieknél több eredményre vezető taktikát. Abból a zord igazságból kell kiindulni, hogy bármennyire is a mi oldalunkon van az erkölcsi igazság, mi: megbuktunk ebben a harcban, bennünket legyőztek és a reális erőviszonyokkal kell számolni, pillanatnyilag sok mindent fél kell adni, még hogyha a szívünk beleszakad is, mivel hogy nem lehet úgy tenni, mintha győzők volnánk, amiből az is következik: hogy nem szabhatunk mi egyoldaluan meg az ugynevezett békefeltételeket...”

„Hol van az megírva, hogy az éhenhalással küzdő tömegek emigrációjának olyan sokáig kell tartani, mint az én emigrációmnak, vagy — hogy a vezéreket említsem — miú Böhm Vilmos, Garbai Sándor, Kunfi Zsigmond, Jászi Oszkár vagy — ma már — Garami Ernő emigrációjának? Egyáltalán hol van az megírva, hogy

ugyanazoknak kell tűzőn-vízen, sikertelenségeken keresztül az emigráció vezéreinek lenni, akik a forradalmak egyébként igen érdekes vezérei voltak? Magyarországon ezidőszert a tömegek nem igen adják egyetlen jelét sem annak, hogy a forradalmak vezéreit ma is vezéreknek tartaná, miért kell épen csak a szegény buzdósoknak az emberi kor legvégűs határáig nyögőnek ezeknek a vezéreknek akármilyen jóhiszemű vezérségét?...”

Emigrációs híradás
Göndör Ferenc — miként ezt ettől az intranzigens publicistától másként várni nem lehet — természetesen továbbra is fenntartja eddigi politikai programját, azonban mindenek elölre kijelenti, hogy nem tartja... ő sem következtetésnek, em elvétel-adásnak, hanem egyszerűen és bánatosan a tényleges helyzet felismerésének, tehát a józanság és a reális lehetőség politikájának, ha valaki lerántja magáról az emigrációs hipnotizist, a terrorként reánehéző elméleti szuggeszciót és nyíltan kimondja, hogy annyi kudarcra nem lehetne végre a Magyarország felé való orientációja is gondolni?...”

Aki az emigráció magatartását ismeri, annak minden szító szándék nélkül meg kell állapítani azt, hogy az emigráció vezérgarumai és vezércikkét — tisztelt a kevés kivételnek — négy év óta egyebet sem tettek, mint a kisanant kormányai felé orientálódtak. Nagyon kevés saavuk volt az utódállamok magyarsága érdekében, sőt egy időben — amikor még Gábor Andorok tobzódtak a bécsi emigráció lapjaiban — egyszerűen denuncióltak mindenkit, aki más politikai véleményen merészelt lenni. Meg kell állapítani azt is, hogy a nembolseviki emigráns-vezérek — ha nem is denuncióltak és szítottak, szintén a kisanant politikáit üzték. Ok azzal védekeznek, hogy kénszerhelyzetben voltak és vannak, mivel egyébként az utódállamok kormányai megvonták volna az emigráns lapoktól a postaszállítási jogot és az emigráns lapok halálát jelentette volna. Ma azonban az emigráció egyes vezérei már belátják taktikájuk helytelenségét és például Hatvany Lajos báró maga jelenti ki „Az Ember”-ben, hogy a bécsi magyar lapoknak nincs meg a sajtószabadságuk. Nyíltan kijelenti, hogy az emigráció lapjait állandóan a szállítási jog elköszítésének veszélye fenyegeti.

Gyakorlatilag meg nem valósítható kedves elméleti elképzelésem — mondja Hatvany báró — egy olyan bécsi magyar napilap, amely az osztrák vendégjog adta nagyszerű bünygetéséggel élve, a magyar és az utódállamok politikáit egyforma mértékkel méri. Csak ez a lap világítana bele abba a rettenetes forrongásba, melynek Középeurópa a neve. Csak ez a lap szolgálhatná a hazai demokrácia ügye mellett a magyar kisebbségek ügyét is egyszerűen. Ha akár öt embernek írnék, ilyen lapot képezlek el. Csak ez a lap szüntethetné meg az emigráció körül támadt vezéres félreértéseket.

Hatvany nyilatkozatából kitűnik tehát az, hogy miként Göndör Ferenc, aki egyébként sohasem esett abba a hibába, hogy Magyarországot ellen a kisanantot akarta volna kihasználni, ő is belátja azt, hogy a forradalom vezéreknek emigrációs politikája hely-

telen volt és megnehezítette az emigráció liquidálását.

Az emigráció önámítás
Azonban talán Göndör és Hatvany megnyilatkozásainál is jobban fejezi ki az emigráció új orientációra való törekvését Robert Oszkár cikke, a melyet szintén „Az Ember” legutóbbi számába írt. Robert Oszkár nyíltan kárhóztatja a „Bécsi Magyar Újság” írásmódját és politikáját és — habár a maga személyére nézve elveit szintén fenntartja — kijelenti, hogy „az emigráció annyira holtpontra van, hogy addig nem is remélhető, hogy előbbre jussunk, amíg véget nem vetünk az önámítás mai rendszerének, amíg fel nem ocsudunk ebből a züllött, hazugság-narkotikumos álláspontunktól. Csak a hazugság, a magunk ámitása destrual. Ámitás-al még soha nem gyógyítottuk meg a betegét, csak a helyzet való felismerésével, őszinte diagnózissal. És valljuk meg: a beteg annyira rosszul van, hogy meg kell neki mondani az igazat...”

Még érdekesebb Robert Oszkár egy másik megállapítása, amely szintén megérdemelt, hogy részletesen ismertessük. Robert kifejti, hogy vannak az emigrációnak olyan vezérei, akik „pártérdeknek” tartják a képmutatást, holott az emigráció ott tart, hogy már semmi sem árt neki. Ezután a következőképpen folytatja:

„Az arunk borús felhőzetét sem kell szűgyelmünk, becsületes marhák voltunk, meg akartuk váltani a világot. S elrejtteni fájdalmunkat, hogy rosszul esik mind több idő óta elszakadva lenni attól az országtól, amely elszörban akartunk boldoggá tenni: hlu ostobaság. A mi hírnök nemese. A mi könyvünk tiszta lélekből jön. Nem bánat, ha otthon egyes személtalokok röhögnek rajta. A mi elégtételünk mibennünk van. Igaz, hogy ebből az elégtételből nem lehet megébedelni, de nem lehet az emigrációs politika támasza és talpkőve az utódállambeli postai szállítási jog sem. Mi az emberiség örök tragikumának tartjuk, hogy a fajok és nemzetek szerint tagozódik ellenséges csoportokra, de miként a kommunit mázsás ökörség volt megcsinálni mindaddig, míg Európa vezető államai nem előznek meg ebben, úgy sajnós mi sem lehetünk internacionalisabbak a Ruhrvidéken ellentálló német munkásnál, az imperialista tobzódat tűró francia és angol proletárnál. Nem szűgyeljünk, hogy minden förteleni dacára a szívünk Magyarországhoz huz és nem rejtjük véka alá azt a nézetünket sem, hogy a párisi békekim a világtörténelem egyik legszerencsétlenebb alkotása, a mely háborus katasztrófák újabb zuhatagába fogja sodorni Európát. Elmondjuk ezt a régi érzésünket annak dacára, hogy Magyarország felől semmi jót nem várhatunk s ott fémjelzett hazaárulónak számítunk mindig. De nem várhatunk semmit más irányból sem. Valóban, ezen az áron magyarnak is megmaradhatunk. Az emigrációs sajtó nagyrésze egyetlen konkrét eredményt mutathat csak fel: az utódállamok magyarságában mély ellenérzés vert gyökeret az emigráció ellen. Az elszakadt magyarság felé és hazafelé többet érne magyarságunk hangsúlyozása. Hiszen másfelé viszont amugy nem ér semmit ennek az elmulasztása. A magyar emigráció politikai szorultsága, fizikai nyomora süket fülekre talál mindenütt...”

E tudósítás írója, aki már több mint három év óta él Bécsben, megállapítja azt, hogy Göndör, Hatvany és Robert megnyilatkozásai új hangot jelentenek a bécsi emigrációban. Megállapíthatja azt is, hogy az emigrált tömegek, a munkások, a félelemből menekültek mindannyian Göndör, Robert és Hatvany álláspontját osztják. E tudósítás írója sok küzdelmes harcot vívott az emigrációval és ma is szemben áll vele. Mindazonáltal Magyarország és az egész magyarság érdekében végetes vakságnak tartaná, ha Budapest nem vennék tudomást arról az új orientációról, amelyet az emigráció tömegei és Göndör, Robert és Hatvany személyeiben egyes vezércikkéiben hirdenek. Ezekben a megnyilatkozásokban az emigráció tömegei és egyes vezérei bizonyos megbánást és belátást mutatnak. Ezt a megbánást az emigrációs politika csodjének ezen nyílt, bátor és becsületes beismeréséül Budapest is meg kell hallgatni. Nem kívánom, hogy az a lap, amelyben tudósítomom megjelenik, ossza fel fogásomat, sőt tudom jól, hogy a legtöbb pontban eltér tőle. Mégis fel szeretném használni az alkalmat és a hasábkövel el akarom hívti minden felelős magyar állampolgárnak, minden párt és politikus figyelmét arra, hogy az ismerteten megnyilatkozásoknak óriási fontosságuk van. Hígyiék el nekem, az évek óta külföldön élő és így az eseményeket és következményeket kívülről látó, tehát szélesebb horizontum nem emigráns magyar újságírónak azt, hogy az ismertett cikknek óriási fontosságuk van, hogy az emigráció e vezércikkéiknek becsületes önbeismerését Magyarországunk módja van a sajtó hasznára kamatoztatni. Göndör, Robert és Hatvany cikkei megteremtették a kívánatos atmoszférát a kibékülésre. Az emigráció tömegei haza akarnak menni, nem politizálni, hanem dolgozni, dolgozni Magyarországon újáépítésén, a magyar nemzet szébb és jobb jövőjéért. A legteljesebb tisztelettel vagyok a jelenlegi magyar kormányval szemben, azonban vitatom azt a jogát, hogy a feléje nyújtott békekezet visszautasíthassa. Hiszen a jelenlegi magyar kormány is csak pártokat — nem bánom koncedálom többségben levő, a nemzet akaratát képviselő pártokat — reprezentál, azonban mégis csak pártkormány, mint ahogy pártkormány minden parlamentáris felelős kormány és épen ezért az ország jelenlegi helyzetében nincsen joga ahhoz, hogy visszautasítsa, hogy brusztkozza a feléje nyújtott békekezet, hogy ne fogadja el a felajánlott segítségét, mivel ahhoz, hogy Magyarország jelenlegi rettenetes helyzetéből kivegyekeljen, elsősorban bekérek, az egész magyarság megbékülésére és az ebből fakadó békes együttműködésre van szükség. Abban a reményben fejezem be tudósítomomot, hogy mindezt talán felesleges is volt hangsúlyozni, a magyar kormány tudatában van a nemzet iránt való kötelességének és Göndör, Robert és Hatvany megnyilatkozásainak Magyarországon is csakhamar meg lesz az a visszhangjuk, amely elősegíti a magyar nemzet érdekében való becsületes, mindkét részről minden kétes gondolat nélküli megbékülést.

Szemere Pál.

Erdős és Neumann
ER-KO
Cipőárulók
Piac-utca 75. szám.
Női és férficipők legjobb kivitelben. Fehér vaszon-cipők nagy választékban.

Gazdálkodók
ostor nyelet,
ostor szijat
jót csak
FRANKNÁL,
Csapó-utca 11.
vásárolhatnak.

A Gambrinusban

ma és minden este **Kiss Béla és fiai** zenekara játszik.

Állandóan **friss csemegeáru** kapható
a Kuczik G. u. Debreczeni Lajos
Hentesárugyár Rt. üzletében (Rózsa-u. sarok). Telefon: 379.
GYÁRTELEP VERBÓCZY-UTCA 10. TELEFON: 244.

Aki öt evett

Apró, tőpörtem a vasuti cán borostás el bőrből a Rongyokból a centiméterenkéntes foltok. M tam már ilyen hó Sándor okos tekintet ke, köznap Dor 64-es szán, ami nyi kardárral va kezdünk:

— Hány é — Nemrég szem, hogy lassu hangon, a temetőbe, — Miért v — Hogy ne amikor ezek különösen a sik magukat, resnek napot szegény embél, vagy talá

Nem emlíé szavaira, tov is a beszélg egy keresé banát. Hu Kis Aron re volt szolga a évig teljesíté átkerült az katerem, föl nyolcadik os feladata. sége, majd lett, megroki jelentkezett egy katonai élatot a már nem tu kásra, mire moházza. A nyilaktanya fáta emberit

— 600-700 pont, cöböl leg étele. F mondia medv ettem meleg Nagytól sz vedző sön Amikor Kis gált, nem hi Most azomb Egy kis meos is leho Ot éve ...

Amint bes on oda Sz hoz, gyeng egyik, az ő másikkak, gyermek sí kolva csoma egyenesedik és illemtud beszélgetés asszony és

Hordár: f got?
Asszony: öskertben. hordár urak tek a fuvar pénzem, na

Hordár: I hogy magu jó magan, it a számó én olcsóbbá

Asszony: Hordár (megvakarja lantással ma kat): Jól v is, mert há Az assz Szabó Sánd csomagokat takkel a T náért... M És soha, s ságosan is dor 64-es v

14 hó:d, vasuti mellett a E Bőrebbel

Aki öt év óta nem evett meleg ételt

Apró, tőpörödött emberke áll előttem a vasúti posta bejárójánál. Arcán borostás szakáll, amit nem takar el bőrből a szőr, halottiasan fakó. Rougyokból áll rajta a ruha, amelyen centiméterenként váltakoznak a színes foltok. Máskor is, máshol is látam már ilyen nyomoru embert, Szabó Sándor azonban — ez a neve — okos tekintetével kikíváncsolt szürketem már ilyen nyomoru embert, Szabó Sándor azonban — ez a neve — okos tekintetével kikíváncsolt szürketem már ilyen nyomoru embert, Szabó Sándor azonban — ez a neve — okos tekintetével kikíváncsolt szürketem...

— Hány éves, öregem?
— Nemrég multam 67, de nem hiszem, hogy sokkal túléljém — feleli lassu hangon. — Kimegyek nemsokára a temetőbe, feleségem mellé...
— Miért van úgy elkiseredve?
— Hogyne lennék, kérem szépen, amikor ezek a tárgoneás hordárok, különösen a Végh István, agyonkeresik magukat, 3-4000 koronát is keresnek naponta, míg a magamtól szegény ember csak tengve-lengve él, vagy talán nem is él.

Nem emlíkszem már pontosan a szavaira, tovább tartott egy óránál is a beszélgetésünk, amny bizonyos, hogy keserűen szavakban sirta el bánatát. Huszonnyolc évvel ezelőtt Kis Áron református püspök mellett volt szolgáló a püspöki hivatalban. Pár évig teljesített itt szolgálatot, majd átértült az ősi kollégiumba és a fizikaterem, földrajzterem valamint a nyolcadik osztály karbantartása volt a feladata. 1913-ban meghalt a felesége, majd Szabó Sándor is beteg lett, megrokkant. Még így is önként jelentkezett katonai szolgálatra és egy katonai depóban teljesített szolgálatot. A román megszállás után már nem tudott keresni nem teletakárra, mire a rendőrség bentlalta a megházba. Most is ott van a Ghinai-nyilaktanyában a lakása és 30 magafajta embernek a szobaparaszta.

— 600-700 koronát keresek naponta, cöböl azonban nem telik meleg ételle. Elmult már öt éve is, — mondja nedves szemmel — hogy nem ettem meleg ételt. Pedig he jó lenne...
Nagyon sóhajt Szabó Sándor és révedező szemmel tekint a távolba. Amikor Kis Áron püspök mellett szolgált, nem hiányzott a meleg étel...
— Most azonban egyetlen kívánsága. Egy kis meleg étel!... Milyen esős is lehet annak, aki enélkül él. Öt éve... Szegény, szegény öreg...
Amint beszélgetünk, két asszony jön oda Szabó Sándor 64-es hordárhoz, gyöngén vannak öltözve. Az egyik, az öregebb alig tud járni, a másiknak, a fiatalabbnak ölen kis gyermek szipotzik. Meg vannak pakolva csomagokkal. Szabó Sándor kiégynesedik, már amennyire ki tud és illetlenül szalutál. A következő beszélgetés folyik le a fiatalabbik asszony és a hordár között:

Hordár: Hova kell vinni a csomagot?
Asszony: Jaj, messze lakunk, a Töcsöskertben. Amoda beszéltem már a hordár urakkal, de 800 koronát kértek a fuvarért. Nekem meg nincs pénzem, nagyon szegények vagyunk.
Hordár: Nézzé, asszonyom, látom, hogy maguk is szegényfajták, miért jó magam, Szabó Sándornak hívják, én a számban a sapkámom, elviszem én a csomagot is. Mennyi pénze van?

Asszony: Száz korona!...
Hordár: (egy pillanatra meghökken, megvakarja a fejt, majd ióságos pillantással megsimogatja az asszonyokat): Jól van no, elviszem annyitért is, mert hát szegények maguk is.
Az asszony hálálkodva néz rá, Szabó Sándor vállára veti a néhány csomagokat és elindul totyvakos lépésekkel a Töcsöskert felé — száz koronáért... Ma sem eszik meleg ételt. És soha, soha, mert nagyon jó, tulajdosan is jó szíve van Szabó Sándor 64-es vasúti hordárnak.

Föld
14 hold, barna homok jó termő, vasúti megállónál, köves út mellett a várostól 30 perc
eladó.
Béresbél Hatvan-utca 22.

Nyolcezer választót fosztottak meg szavazati jogától Debreczenben

A központi választmány alapos munkája

Debreczen város központi választmánya május 16-án tette közzé, illetve hozta nyilvánosságra a debreczeni választópolgárok névjegyzékét, amely hatalmas meglepetéssel szolgált Debreczen város választóijoggal bíró polgárainak. A választópolgárok névjegyzékének összeállítása nyomán országos botrány zúdult fel Budapestten, hasonló a helyzet Miskolczen és a többi nagyobb vidéki városokban is, de szomorúan kell megállapítani, hogy e tekintetben nem marad hátra Debreczen városa sem. A központi választmány „alapos” munkát végzett Debreczenben.

Több, mint 100,000 lakosa van immár Debreczennek, a központi választmánynak azonban sikerült megfeszített munkával ebből a számból alig 21,000 választót kihozni. A lepszemistább emberek sem számítottak arra az eredményre, amit a központi választmány produkált, mert a választói névjegyzékből több, mint 8000 választó maradt ki.

Az első kerületben 11939 választó közül 4039 választó maradt ki, ami 33,8 százaléknak felel meg. A II. kerületben 8572 választó közül 2171 maradt ki, 25,4 százalék, míg a III. kerületben 8697 választó közül 2349 választótlasztót, 27 százalékat hagyott ki a központi választmány. Ez az eredmény, amely minden képezelet felülmúló általános megdöbbenést idézett elő városunkban a választópolgárság körében. Szinte elképzelhetetlen, hogy a választópolgárok névjegyzékének legutóbbi összeállítása óta ennyien váltak alkalmatlanná alkotmányos joguk gyakorlására.

Ma délelőtt felkerestük a központi választmány helyiségét, a városháza közgyűlési termét, ahol a névjegyzékek — úgy a szavazásra jogosultaké, mint a kiharadottaké — közszemlére vannak kitéve. A teremben nagy a csönd, a „jól végzett” munka után elpihent minden. A központi választmány egyik jegyzője teljesít szolgálatot a teremben és fogadja az igen gyéren jelentkező reklamálókat. Szinte hallatlan az a közöny, amellyel Debreczen város választópolgárai választóijogosságuk iránt viselkednek. Alig-alig jelentkezik valaki a választmány előtt, hogy megérdeklődje, vajjon szerepel-e a választók névjegyzékében, vagy sem?

Epen egy előkelő urinó jön be a közgyűlési terembe. Szavazati jogát reklamálja. Négy elemít, négy zárdát végzett, de bizonyítványait elkallidította. Száz holdon felül gazdálkodik, három gyermeke is van. Szóval minden képessége meg van, de ennek dacára udvariass hangon elutasítást kap. Nem hisznek senkinek, az iskolai bizonyítványokat, vagy valami más, hitel érdemlő dokumentumokat kell bemutatni.

Gyéren jönnek a reklamálók, alig két-három írásos felszólalást adnak be több, mint egy órai ott tartózkodásom alatt.
A névjegyzékeket udvariassan rendelkezéseimre bocsátják, lapozgatni kezdek bennük. A kiharadottak tulajnyomó része no, az hiúok szinte mindig a kezembe kerülnek. A központi választmány mervezen ragaszkodott az írott paragrafusokhoz, aki nem igazolta a hat elemít, vagy egyéb szükséges kellekeket, az kiharadt. Izen érdekes, hogy a névjegyzékből kiharadt több oklevés születésno is, holott a bábaképző tanfolyam elvégzéséhez legalább hat elemi elvégzése szükséges.

Ahogy átfutom a névjegyzéket, rengeteg név ötlök a szemembe, akikről egész bizonyosan tudom, hogy rendelkeznek a szükséges előfeltételekkel a szavazati jog gyakorlásához, ámde a központi választmány nem ismert irgalmat, kihagyott mindenkit, ha nem igazolt írással.

A nyolcezer választó kiharadása azonban megmozdulásra bírta Debreczen város választópolgárságát. Szerkesztőségünkbe tömegesen érkeznek a panaszos levelek és kérnek orvoslást a sérelmet szenvedett választók.

Ellenakció
Megmozdult természetesen a szociáldemokrata párt és a liberális ellenzéki pártok is, amelyek legjobban vannak érdekeltv a nagy tömög kiharadottaknál. A szociáldemokrata párt külön gyűlésen foglalkozott a pártot ért sérelmekkel és elhatározta,

hogy magáévá teszi a választókat ért sérelmeket és akciót indít ezen sérelmek kireparálására. A párt Debreczen három választókerületében panaszírodát állít fel, ahol felvilágosítással szolgálnak a sérelmet szenvedett választópolgároknak. Az első kerületben a Margit-fürdő Munkás-Otthonban van a panaszíroda, a II. kerületben Piac-utca 61. szám alatt hátul az udvarban, míg a III. kerületben most van a pártiroda megszervezés alatt. Megmozdultak azonban a polgári pártok is és a legközelebbi törvényhatósági közgyűlésen több törvényhatósági bizottsági tag fogja szavá tenni a választókat ért sérelmeket.

Kinek van választóijoga?
Számos érdeklődés érkezett szerkesztőségünkhez aziránt is, hogy kiknek van választói jogosságja. Azt hisszük, a kiharadott választók összességének teszzük szolgálatot, amikor ideiktatjuk a választóijogi rendelet idevonatkozó paragrafusait.

1. §.
Nemzetgyűlési képviselőválasztóijoga van minden férfinak, aki életének 24. évét betöltötte, 10 év óta magva, állampolgár, két év óta ugyanabban a községben lakik vagy van lakása és ez elemi népiskola negyedik osztályát sikeresen elvégezte.

A 24. életév betöltése nem kivántatik meg attól, aki igazolja, hogy az arany, ezüst vagy bronz vitézségi érdmet, vagy a Károly-csapákeresztet elnyerte, — valamint attól sem, aki igazolja, hogy egyetemet vagy más főiskolát végzett.

„Régi jogom” nemzetgyűlési képviselőválasztó mindenki, aki az 1912. évre érvényes országgyűlési képviselőválasztói névjegyzékbe fel van vevve, még ha az előző bekezdésben megszabott kellekeknek nem is felel meg, ha ugyanabban a községben lakik, a melyek névjegyzékébe az 1912. évre felvétellett.

2. §.
Nemzetgyűlési képviselőválasztóijoga van minden nőnek, aki életének 30. évét betöltötte, 10 év óta magyar állampolgár, két év óta ugyanabban a községben lakik vagy van lakása és az elemi népiskola hatodik osztályát vagy más tanintézetnek ezzel tartétre névze egyenrugu osztályát (gyólvamat) sikeresen elvégezte.
Az elemi népiskola negyedik osztályának sikeres elvégzése mellett is választóijoga van annak a nőnek, aki az előző feltételeknek megfelel és ezeken kívül:

1. mint feleség három vagy több gyermeknek adott életet, ha három gyermeké életben van, — a háboruban hősi halált halt gyermekek e rendelkezés szempontjából életben levőknek tekintendők; vagy

2. saját vagyonának jövedelméből vagy saját keresetéből tartja el magát, ha önálló háztartást vezet.
Nem kívántatik meg a 30. életév betöltése attól a nőtől, aki igazolja, hogy egyetemet vagy más főiskolát végzett.

Jelentkezzenek a kiharadottak
Minden választópolgárnak kötelessége, hogy a mai neliéz időkben választóijogát gyakorolja. Epen ezért kívánatos, hogy minden választópolgár tekintse meg a városháza közgyűlési termében kitétt névjegyzékeket, hogy szerepel e benne, vagy sem. A kiharadottak pedig írásban tegyék meg kifogásaikat május 30-ig és kérik a névjegyzékbe való felvételüket. Az iskolai bizonyítvány hiánya nem akadály, mert esetleg katonakönyvvel, vagy munkakönyvvel is lehet igazolni a iskolai végzettséget. **Alföldi talpára Debreczen város választópolgársága és igyekezzék korrizálni azt a súlyos sérelmet, amit az „alaposan” dolgozó központi választmány elkövetett a választók névjegyzékének összeállítása körül.** (—r.)

COWERKO, BERBERRY, GYAPJUSZÖVETEK
és nyárt mosókélmék óriási választékban meglegpő olcsón
BIHARI ZSIGMOND
POSZTÓUZLETÉBEN PIAC-U. 16
Alföldi Takarékpálota.

Elment Bethlen

Párisba, Londonba és Rómába felkérni a művelt nyugati jelenlegi hatalmasait, hogy segítsék meg Magyarországot, hogy „megmeneküljön egy katasztrófától, melynek következményeit természetesen egész Középeurópa megérezni”. — írja a *Republique Francaise*. Elment a váci püspök is Bécsbe és Rómába, a császárhoz és a pápához az Ur 1241. esztendeijében, hogy segítsék meg Magyarországot, megfestvén ennek rettenetes nagy tragédiáját. Öt héttel a védel püspök feltevése előtt volt az ütközet „Saiónak partján”, a Mohi pusztán, az ütközet, hol egy nap alatt odavesztett Magyarország színe-íava a tatárok nyílai alatt, az ütközet, hol Magyarország ugyszólván megsemmisült, az ütközet, ahonnan IV. Béla királyunk is csak lovagjai, köztük egy Madách önfeláldozása révén tudott elmenekülni. A váci püspököt Fridrik császár határozottan szívesen fogadta, bár máig is eldöntetlen, hogy mit fogadott szívesebben a császár, a püspököt vagy a hűbéréskit-e, amit a püspök letett, mert Béla mehozta a legnagyobb bükkénes díjazatot, amit egyik államfő mehozhat a másik államfővel szemben és önként felajánlotta a bílszke és tüggenten Magyarország hűbéréskültét, a császárral szemben, feltéve, hogy a császár kimentti az országot nagy megpróbáltatásából. Pontosan május 18-án fogadta el a hűbéréskit a császár a püspöktől, a segítséget meg is ígérte, de egy szál katonát és egy tallért sem küldött a tatárok ellen. Nemzetünk életében egy halálos krízis volt a merközés a mongol világbirodalommal. És hazánk kiheverte e nagy csapást, mint ahogy kiheverte Mohácsot és ki fogja heverni Trianont is. Csak dolgozzunk és bízzunk kell főleg önmagunkban.

Dr. Békés Kálmán.

Megbízható minőségű gyapjuszövetet Feldheim Dezsőnél vásároljon.
Piac-utca 67, szám.
Telefon szám 1105.

Zsarolás — sorsjeggyel

A román korrupciónak egyik legutabb virágáról számolt be egyik olvasónk, aki a napokban tért haza román megszállott területről. Tudvalevő, hogy a románok minden lehető és lehetetlen alkalmat felhasználnak pénzszerezésre és ebben páratlan leleményességről tesznek tanuságot. A legnagyobb pénzszerezési mód azonban felülmúlja az összes eddigieket. A megszállott területről hazatért debreczeni kereskedő ugyanis elbeszélte, hogy a bilharkeresztési határállomásra érve kezdetét vette a szokásos ellenőrzés és vámvizsgálai. Minden utasnak átvizsgálták a podgyászt és elszedték az utleveleket. A vámvizsálat és az utlevelek ellenőrzése után mindenki visszakapta iratait, de mindenkinek természetesen le kellett fizetni a vizsgálatért járó hivatalos díjat. Ez az összeg azonban most 20 leuval több volt, mint a hivatalosan megállapított díj. Az utasok nem zúgolódtak a többlet miatt.

Amikor az utasok újból elhelyezkedtek a kocsikban, a vonat már átrobogott a magyar határon, az egyik utas lapozgatni kezdett utlevelében, amelyben legnagyobb meglepetésére egy sorsjegyet talált. A sorsjegyet a román testnevelési bizottság bocsátotta ki, a főnyeremény 1.250.000 lei. Az utas, aki ismert debreczeni kereskedő, megörült a sorsjegynek, hátha még visszanyeri az utiköltséget. Alaposabban kezdte megvizsgálni a sorsjegyet, amikor a hátlapon felfedezte apró betűkkel nyomtatva: húzás 1922 január 12-én. A többi utas is elővette az utlevelét, valamennyihez mellékelve volt egy lejárt sorsjegy.
Az átkelő utasok, lehetettek vagy százan, fejenként 20 lei, egész szép kis összeget árulhatnak ki vonatonként a határvizsgáló román közegek a román korrupció nagyobb dicsőségére.

május 20.
ki már több
csben, megá-
ndör, Hat
megnyitkozá-
a bécsi emi-
atja azt is,
egek, a mun-
menekültek
Robert és Hat-
k. E tudósítás
rcot vivott az
szemben áll
gyarország és
rdékében vég-
á, ha Buda-
tudomást arról
nyelvet az emi-
dör, Robert és
egyes vezér-
zekben a meg-
ráció tömegei
yos megbánást
Ezt a meghá-
politika csődjé-
s becsületet he-
is meg kell
n, hogy az a
som megjele-
t, sőt tudom
pontban eltér
iném használni
bokon fel akar-
lós magyar ál-
és politikai fi-
és ismertett
órási fontossá-
mekem, az évek
gy az esemé-
ényeket kívül-
sebb horizontu
ar újságrónak
rtett cikkek
n, hogy az emi-
stáinak becsüle-
agyarországnak
hasznára kama-
bert és Hatvan-
a kívánatos
ésre. Az emigrá-
rnak menni, nem
igozni, dolgozni
ésre, a magyar
b jövőjéért. A
el vagyok a le-
ányál-szemben,
fogát, hogy a
zet visszautasít-
elenlegi magyar
rtókat — nem
bbségben levő,
pviselő pártokat
ban mégis csak
ahogy pártkor-
mentáris felelős
ért az ország je-
nicsen joza ah-
ítsa, hogy brusz-
jított békelebből
felajánlott segí-
hogy Magyaror-
netes helyzetéből
ban békére, az
megbékülésére és
és együttműkö-
Abban a remény-
lósításon, hogy
eges is volt har-
kormány tudatá-
ráni való kötele-
Robert és Hat-
sainak Magyar-
mar meg lesz az a
előségi a ma-
ben való becsüle-
l minden kétes
egbékülést.

Szemere Pál.

Neumann
KO
75. szám.
püspök legjobb
kér vaszon-
választékban.

kodók
nyelet,
szijat
csak
KNÁL,
-utca 11.
hatnak.

A debreczeni diáknap

Segítsünk az éhező diákokon

Holnap, pünkösd első napján fogja az országos diáknyomorenyhító akció debreczeni főosztálya nagyszabású diáknapiját megtartani. A főosztály felkísmeretes, fáradhatatlan munkálkodása után, föltétlen bizonyossággal számít a legkielegetőbb sikerre.

Azt gondoljuk, hogy teljesen fölösleges Debreczen városának publikumát, a debreczeni társadalmat aokra az ijesztő, szomorú viszonyokra figyelmeztetni, melyekben a diákságnak egy igen nagy része tengődik. Ezek a szomorú állapotok bizony már sok, nagyon sok esetben a szó legszorosabb értelmében vett éhezésig fajultak.

A társadalomnak nemcsak jó szíve, szeretete kell hogy diktálja a nyomorgó, éhező diákságon való segitést, de emberi és hazafiai kötelességének kell ezt tekinteni.

Hisze az a fiatalság, az a tanuló sereg van a legszomorúbb viszonyok között, kiknek minden gondolata, érzése és vágya oda összpontosul, hogy ezt a szétmarcangolt, tönkresújtott szerencsétlen nemzetest, ha kell a vérük, az életük, karrierjük árán is talpraállítsák. Ezeknek a fejszítések, kedvezőbb viszonyok alkotása, a társadalom feltétel és legelőlétebb kötelességei közé tartozik.

Kolombácsi legyek pusztítása Aradmegyében

Főbbszáz szarvasmarhát ölt meg a legutóbb veszedelem

A „Debreczeni Független Ujság” aradi tudósítójától.

Arad, május 19.

A múlt hó folyamán különösen a bánáti és erdélyi megyékből a hírek egy évtizedek óta nem tapasztalt csapásról számoltak be: a kolombácsi légynek, ennek a szarvasmarhára különösen veszedelmes állatnak, tömeges fellépéséről. A jelentések szerint a parányi kis légy, amelynek különösen rágó- és szurószervei vannak kifejlődve, hatalmas tömegekben jelent meg az egyes vidékeken, valósággal ellepte az állatállományt, úgy hogy a védekezés ellenük teljesen hiábavalónak bizonyult s még mielőtt a gazdák intenzívebb védelemre gondolhattak volna, a halálra márt és sebzett állatok százával hullottak el. A kolombácsi légyfárás azután átterjedt Erdélynek ma mindennél valamennyi megyéjére, így Aradmegyére is, ahonnan egymásután érkeznek a jelentések az aradvármegyei gazdasági hivatalhoz is és amelyek mind a kolombácsi legyek pusztításairól szóltak.

Kérdést intézünk ebben az ügyben a gazdasági egyesület vezetőségéhez, ahol a következőket mondták:

— A legmegdöbbentőbb a kolombácsi legyek feltűnésében, hogy megjelenésük túlságosan hosszú ideig tart. Az eddigi gyakorlat ugyanis azt mutatta, hogy a moecaras helyeken élő és kilelőző kolombácsi légy csupán egy-két napra jelenik meg a községekben és csipései soha nem voltak annyira veszedelmesek, hogy az állatállományban nagyobb kárt okozhattak volna. Most azonban ezrelék lenik el az állatokat, amelyek a túlságos vérvesszeségtől kimerülve, elpusztulnak, anélkül, hogy segítségükre még gondolni is lehetne. Az idén májusban ugyanis nem volt eső, a kolombácsi legyek pedig egyetlen pusztítószere a májusi zivatar s bár a megyéből beérkezett jelentések szerint már mindig kisebb és kisebb rajokban tűnnek fel, addig valószínűleg nem szabadulunk meg ettől a csapástól, amíg egy alapos és több napig tartó eső nem kapunk. Emberemlékezet óta nem volt ilyen tömeges fellépése a kolombácsi legyeknek, amelyek már közel három hete pusztítják Aradmegyében is az állatállományt. Az elhullott állatokról még csak hozzávetőlegesen sem adhatunk azonban számot, mivel a beérkezett jelentések nem teljesen megbízhatók, hozzávetőleges számítás szerint azonban itt is pár száza lehet becsülni a kolombácsi legyek csipése alatt elhullott szarvasmarhák számát.

Tikkasztó lég

— Richard Dehmel —

Tompult az égbolt lénye folyton;
Szobám fölött dagadva, loitón
Függtek falószin lellegek,
Amott a kőrös lassu lombján
Egyet csavart nagy asszu lombján
S egy kis levél-pár ellebeg.

Szobámban, mintha néma, tikkadt
Sir férge perccgetne, tikk-takk,
Az álmos óra zsongva járt,
S hallottam halkan, tul az ajtón
Zendülni vékonyan és solhajtón
Egy zongorát.

Rámsulyosult a pala égbolt,
Játszott a Kedves, dala mély volt
S én láttam őt a falon át.
Tombolt a szél a tompa lombban,
Nyögött az ón lég ontva jobban
Hevét, porát.

A sáppadó, kisirt kezeckék
A hangot lankatag keresték,
Ott ült s egy dalt dudóit,
Amellyel egykor, szüz arám,
Szerelmes álmot füze rám; —
Hanglában halk bu volt.

A füledű felleg egyre lomhább,
A fáradt dallam egyre tompább,
Étes meg tompa, mint a kés:
S a régi dalból két kis árva
Gyerekhang sirdogált ki fájva —
S most végre: villám s dörrenés.

Fordította: Kardos László.

Márk Endre ötven éves jubileuma

A kollégium dísztermében, a református magyar szellem örökéjében annak alkalmából, hogy ötven éve szenteli kivételes szervező képességét, fáradhatatlan energiáját, éles elméjét a közügyeknek, innepséget rendeznek tisztelői Márk Endrének. Főlöszlegesen tartottuk hozzájárni azokat a tisztos címeiket, amelyekkel ötven évi buzgó munka jutalmul az uralkodó hatalom és polgártársai ehalmozták. A tisztelőreméltó, de szerény falusi raplaktól kiindulva, egy kivételesen hatalmas elme és fáradhatatlan szorgalom lendítőerejétől emelve érte el ez a pálya a legszebb egyházi és világi méltóságokat. A kollégiumi koszt és bemlakás szükös évei után ismét helyet kap a kollégiumban, mint a hatalmas református egyházi ügyésze, a gazdasági ügyek kiváló szorgalmú és elismert becsületességű nyóvje, Debreczen polgármesteri székébe ülteti az idegenből jöttet a saját jussán feltékeny debreczeni civis, hogy megadja a megérdemelt jutalmat önzetlen várospolitikai munkájának. Udvarj tanácsos lesz, elismerésűll az érdemeknek, amiket Debreczen vezetésében szerzett, a nagy fejlődésnek, melyet az ő működése alatt ért el Debreczen. Az ügyvédi kar szintén honorálja munkáját, minden tisztelettel megérdemlő egyéniségének értékeit. Az ügyvédi kamara örökös elnökévé, az országos ügyvédi gyámnintézet igazgatójává választják és ő minden fiatal energiát megszegyenítő buzgalommal, erővel szenteli magát sokirányú, emberfeletti energiát követelő elfoglaltságának. Ezek mellett ötvenéves közszolgálatára nagy részét foglalja el az egyháznak szentelt munka, amelyet, mint buzgó református hívő a közügyekhez hasonló energiával és áldozatkészséggel adott a református egyháznak, mint presbiter, a debreczeni egyház kiváló gondnoka, az egyházkerületi gyűlés mindenre figyelő és mindenről gondoskodó tagja. Azonban társadalmi, egyházi, jótékony célú mozgalom sem folyt le az utóbbi ötven évben részvétele nélkül. Mint nehéz és felelősségteljes állásokat betöltő férfit a közbizalom hívta és nagy szíve, emberbaráti érzése ösztönözték ezek vezetésére. Idő és nagyon nem volt drága előtte, ha arról volt szó, hogy a köznek áldozom. Kockára vette életét, az utolsó pillanatig ott állott helyén, amíg kidörögte onnét egy fékevesztett, országot megrázó förtöget és mártírhoz illő alázattal járta a kálváriát, amikor elsodorta a vörös örtölet, mint az igazi

polgári élet, a polgári erények és a tisztesség mintaképe. Isten, akiben keresztényéhez illő, rendületlen hittel bízott, nem hagyta el. Erőt adott neki nemcsak a maga tisztos, keresztényi, polgári méltóságának megőrzése, hanem mások hátorlására, vigasztalására is, végül pedig visszavezérelte abba a városba, amelynek egész élete munkásságát áldozta. És, amint igazi keresztényen állotta meg a próbát a szenvedések alatt, úgy állotta azután is. Ő nem csatlakozott a gyűlöletet szítókhöz. Ő nem vágott bosszúra, moha őt érte a legtöbb bántalom. A haza érdekében, a nemzet érdekében, a ten parancsára készen állott a megbocsátásra. Ott állott Baltazár püspök mellett, mikor a nagy egyházférfi a Krisztus nevében örfjögő politikának a krisztusi eszmék, a krisztusi szeretet vértetében megálljt kiáltott. És Márk Endre ebben a munkában segédkezve nemcsak az ártatlanokat védte, hanem megbocsátott azoknak, akik részéről igazságtalan bántalmak érték és védte azokat is. Valóban ekkora emberi nagyság, a becsületesség, az éles elme, az önzetlenség és a kiváló szorgalom mellett megérdemelten váit fogalommal, nemzedékeknek szóló példává és ezért fölöszleg elsorolnunk méltóságának minden díszét. Hiszen neve magában foglalja a klasszikus polgári erények, az emberszeretet teljességét.

Márk Endre ötvenéves inbileumára sok-sok tisztelője nagy esőndben készült. Teljes esőndben, a nyilvánosság tudta nélkül adtak össze félmillió koronát a kollégium szegény diákjainak istápolására — jelekezeti különbség nélkül, hogy ezzel az alapítványtal örökítsék meg Márk Endre ötvenéves közszolgálati jubileumának emlékét. Ha nagy nyilvánosság mellett folytatták a gyűjtést, sokszorosan felülmúlja a gyűjtött összeget, de ez a titkos jótékonyosság mi szerintünk is jobban összeillik Márk Endre nemes szerénységgel tele egyéniségével. A kollégium dísztermé május 27-én, délelőtt 12 órakor, amikor az innepséget a rendezők tervezték, meghívók nélkül is elismeréstől és meleg szeretettől dobogó szívek találkozó helye lett volna. A társadalom minden rétegében, köz- és magántestületekben és egyházakban azonban megnyilvánult az az óhaj, hogy Márk Endrét a felszázados forduló alkalmával jókívánataikkal felkeressék s ezért az alapítványi bizottság meghívót fog kibocsátani. A kollégium és a bizottság, éen Baltazár Dezső püspökkel szívezen

látja a kollégium minden barátját és Márk Endre nagyszámú tisztelőit ezen a családi innepszen. A vasárnapi istentisztelet után, a kollégiumban gyülekeznek össze a különböző testületek képviselői s ott innepsies formában adják át az alapító-levelet a kollégiumnak.

A kollégium ezután kéri fel mindazon köz- és magántestületeket, akik részt kívánnak venni a kollégium innepségén, hogy e szándékukat Karai Sándor kollégiumi igazgatóhoz bejelenteni szíveskedjenek. Ugyanott lehet jelentkezni a kollégium internátusában vasárnap este tartandó társasvacso-rára is.

Az egyházkerületi közgyűlés is meg ragadja az alkalmat, hogy a magyar reformátusság e vezéralakját a nevezetes évforduló alkalmával köszöntse.

Mivel fűtünk a télen?

Jóformán még most kászolódtunk ki a télből, a tavasz kellős közepén vagyunk, sőt a májusi napsugár, illatos akácok teszik bübájossá a levegőt, szóval kellemes a jelen, de ebből a kellemes jelenből előre kell tekintnünk az eljövendő zord, hideg télre és felvetődik előttünk a rideg probléma: mivel fűtünk a télen? Nem is messzire, míg egy-két hónapra kell visszatekintnünk és eszünkbe jutnak az elmúlt hosszú tél fűtési mizériái. Eszünkbe jut, hogy a városi erdőgazdaság megközelítőleg sem tudta tüzelőanyaggyal ellátni a lakosságot, évekre visszamenőleg hátrányban van a kompetencia ia kiadásával, a közönség drága pénzen sem kapott lát. sőt még a hivatásos fakereskedők is alig tudták kielégíteni a lakosság tüzelőanyagigényét a még drágább importált csehi vagy román tüzfából.

Csodálatos, hogy a több, mint 22000 hold erdőszéggel bíró Debreczen városra nem tud amnyi fat kitermelni erdeiből, amennyi fedezné a város lakosságának tüzta és müta szükségletét. A mult esztendőben körülbelül 22000 köbméter tüzfát termeltek ki a várost környező erdőszégekben, ami egy nagyon kis hányadát tudta fedezni a lakosság tüzelőanyagigényének. A város nagyon helyesen felismerve az állapotokat és nagyobb mennyiségű román fat vásárolt, amellyel némileg enyhítette is a fahányt. Az idén azonban mindaddig semmi jele nincs annak, hogy a hatóságok kellő időben gondoskodni akarnának a lakosság tüzelőanyagigényének biztosításáról. Pedig ez a kérdés, bármennyire is tavasz van még, már most aktuális.

Tudjuk, hogy egy nagyobb tétel fa leszállítása, az ezzel járó tárgyalások milyen hosszú időt vesznek igénybe. Felvilágosítást kértünk az állami erdőhivataltól is, hogy mennyi fat számíthat a közönség a város erdőszégekéből. Az erdőhivatal azonban nem tudott még pozitív választ adni. Az állami erdőkezelés ugyanis még ideiglenesen üzemen alapján dolgozik és erős munkája van az erdőrezek közé ékelk kászálók határainak kigazdításával. Mindazonáltal az idén javulás várható a fakitermelésben, mivel hozzávetőleges számítás szerint 30000 ürméter fat kitermelhetésre van kilátás. Mivel azonban a kitermelendő fa mennyisége attól függ, hogy fog-e elegendő munkacéró rendelkezésre állni, ez a fatermelés egyáltalában nem tekinthető véglegesnek, lehet kevesebb, de esetleg lehet több is. Ha az állami erdőhivatal a végleges üzemen alapj fog dolgozni, akkor is 10—15 évbe kerül, míg a fakitermelés a normális vágányok ként kerül, amikor is évenként körülbelül 60—80000 ürméter tüzta fog a lakosság rendelkezésére állani.

Ez az időpont azonban még nagyon messze van, addig még nagyon sok hideg telet kell a lakosságnak átidelegelni. Epe ezért kívánatos volna, hogy a város vezetősége már most kezdje meg a tárgyalásokat a megfelelő érdekeltségűkkel — elvégre az eminenes érdeke a város lakosságának — hogy a közönség tüzelőanyagigényét az eljövendő télre kellő időben biztosítsa legyen.

Feldhelm Imre
POSZTÓHÁZ
Kossuth-utca 6.
még mindig a legelőszöb bevásárlási hely!

Siber

német szó, de annyira polgárjogot nyert a magyar nyelvben, hogy már szinte el is felejtettük idegen eredetét. A háboru elején divatba jött ugyan a „láncskereskedő”, „láncos” szó, sőt az árdrágtási rendeletekben hivatalos elismerésre talált, de a szóhasználat rövidesen kiszorította és a siberert honosította meg. Így vált a siber a háborus konjunktúra jelképévé s mivel ez a konjunktúra a békekötéssel nem szűnt meg, hanem vad iramban folytatódott tovább, a siber vezető szerepe változatlanul fennmaradt, amíg csak a gazdasági irányzat változása uralmát meg nem ingatta. A siber a háboru és az infláció gyermeke, létét a háboruval beállott árúhiánynak és pénzromlásnak köszönheti. Ahol árúhiány van, ott tetszés szerinti mennyiségben lehet árút vásárolni, ott a siber világra nem jöhet, vagy rövid idő múlva levegőhiány miatt elpusztul. A háboruban — különösen a volt középhatalmak területén — az árúhiány napról-napra fokozódott. Rövid idő múlva uralkodóvá vált az a békeidőben ismeretlen jelenség, hogy az ár nem döntő s a földolgozó az árú hiányában a siber közgazdasági szolgálatokat is végzett, mozgékonyaságánál fogva sikerült neki oly árakat is felhajtani, amelyek máskülönben nem kerültek volna a forgalom esatornáiba. Menetel tovább tartott a háboru, annál inkább elfogytak az ily „bűntudatlan” készletek. A siber ekkor irányt változtatott s ezennel ellenkezőleg abból szerezte védelmét, hogy a közforgalom elől hosszabb-rövidebb időre elvonja a legfontosabb fogyasztási cikkekkel. Felismerte azt, hogy az árú visszatarthatása, ami békében nemcsak közérdekelles magatartás, hanem egyúttal rossz üzlet is volt, a háboruban a gyors meggazdagodásnak legbiztosabb forrásává vált. Azt is felismerte, hogy ez a korszak a kockázati nélküli üzletvitel aranykora, mert az árak folytonos emelkedése folytán csak nyerni lehetett. Minden ár végnélküli körforgalomba jutott bele, az egyik siber a másik kezébe autta s csak így került végre, szerencsénél megdrágulva, a fogyasztó rendelkezésére. A siber minden hadviselő államban felbukkant, de legújában tenyészett a volt osztrák-magyar monarchia területén, mert itt volt a háboru alatt az árúhiány a legnagyobb. Az utódállamok közgazdasága kegyetlen örökségképpen átvette őket. Életük meghosszabbításához jelentékeny mértékben meg az is hozzájárult, hogy a háboruban felállított élelmiszer- és nyersanyagközpontok még sokáig fennmaradtak. Már pedig ahol központ volt, ott sibernek is kellett lennie, válhatatlan ikertestvérek valának ők. A régi cári Oroszországról mondták, hogy az lényegében önkényuralom volt orgyilkosság által mérsékelve, a háborus közgazdaságról pedig el lehet mondani, hogy az nehézkés központok uralma volt, a siberi mozgékonyaság által enyhítve. Mindkettő hozzájárult ahhoz s ebben csodálatosan összeműködtek hogy az árak az égbe nőjenek. Ahol az árúhiány tart s az árak emelkednek, ott a siber nem lehet kiirtani. Legtanulságosabb példa erre Oroszország, ahol forradalmi törvényszékek és halálbüntetéssel akarták a siberert megfojtani. A küzdelemben ő maradt felül s Lenin kénytelen káptulálni. Az u. n. új gazdasági politika nem más, mint a sibernek állami elismerése s akármilyen furcsán hangzik is, de így van, az orosz szovjetköz-társaság gazdasági élete a sibernek vállán nyugszik. Amit halálbüntetés és forradalmi törvényszék nem tud elérni, azt elvégzi sokkal biztonságban a defláció s a vele kapcsolatos termelési válság, árutultengés és áresőkénés. Ahol ez beáll, ott a sibernek bealkonyodik. Megszűnik a rizikónélküli üzletvitel, egyszerre kiderül, hogy árúkeszletlen veszteni is lehet. Ezt pedig a siber elviselni képtelen, mert az üzleti kockázattól épen úgy irtózik, mint az ördög a szenteltvíztől s úgy érzi magát, mint a lápi póca, a melyről a vizet lebecsajították. Az árú visszatarthatása, a siber legfőbb üzleti tevékenysége a defláció korszakban, árhanatlas idején vesztesé-

ges, sőt esztelen műveletté válik, a siber kiszorul abból a láncból, ami az árú a termelőtől a fogyasztóhoz juttatja. A siber egészen eltűnik, ha a meglevő be- és kivitel tilalmak, devizautatások, engedély bonyolult rendszere egyes árucikkek tekintetében dicstelen létét meg nem hosszabbítaná. Végleg akkor fog kimúlni,

ha az egyes államok közötti forgalom mesterséges korlátai teljesen eltűnnek. De a régi, háborus dicőségnek mindenesetre vége van, ab lstenek alkonya bekövetkezett. A siber, a háboru eme dicstelen emléke lassanként kipusztul s a megkínzott emberiség megkönnyebbülve kívánja, hogy legyen neki könnyű a föld!

A kormány programja a tisztviselőkérdés rendezésére

Nagy Emil lesz az új igazságügyminiszter

Budapest, május 19. Amióta az előlejárati képviselők megindították a tisztviselők helyzetének sürgős megjavítása érdekében akciójukat, a kormány is újabb alapos megfontolásokat helyezett kilátásba és megfontolódás alá vette az egész kérdést. Elsősorban folyamatosan van a tisztviselők létszámcsökkentéséről szóló javaslat kidolgozása. Kivétel képeznek e helyen a bírói és ügyvézi státusok, miután az utóbbi évek során épen ebből a két karból kerestek legtöbbször megélhetést más pályán. Terv szerint az elbocsátandó tisztviselők egyidejű rendelkezési állományba kerülnek és évezik teljes fizetésüket. A kormány azon kívánság elől, hogy egyelőre azokat a tisztviselőket bocsássa el, akiknek megfelelő magánvagyonuk van, elzárkózik. Kéri azonban a kormányt, hogy újabb B listára ne legyen, mert ezt a tisztviselők magukra nézve megszegévitőnek tartják. Reformálni akarják a tisztviselői fizetés egész rendszerét is. Eután háromféle címen fizetik a tisztviselőket, törzsfizetés, családi pótlék és lakbér címén.

Gondoskodás történik a kormány részéről az irányban, hogy a jövőben minden közalkalmazott az esedékesség napján pontosan megkapja járandóságát, mert ezáltal rengeteg panasznak, anomáliának vehetik elejét. A vasúti kedvezmény megvonása körül is nyilatkozott a kormány kilátásba, amennyiben életbe építenék a havi kedvezményes bérletjegyeket a szomszédos forgalomban, amiért naponta egyszeri utazásért tizenötös-részt bérlet mindenki, hét és félszeres bérlet pedig a közalkalmazottak válthatják meg. Tervbe vette a kormány a közalkalmazottak létminőségének megállapítását is, végleges döntés azonban a miniszterelnök és a pénzügyminiszter hazaérkezése után lesz. A létminimumot úgy akarják megállapítani, hogy az a drágasághoz képest fokozatosan emelkedjen. A rendőrség javadalmazását a katonai javadalmazás színvonalára emelik fel a létszámcsökkentéssel kapcsolatosan sör kerül a közgazdasági egyszerűsítésére is. Változás készül a természetbeni ellá-

tás kérdésében is. Ez attól függ, hogy a vidéki tisztviselők milyen állást foglalnak el ebben a kérdésben. A kormány ugyanis megakarja szavatolni a vidéki tisztviselőket vajjon kívánják-e továbbra is a természetbeni ellátás fenntartását, miután a tisztviselők Szövetkezete ellen mind hangosabbá válik a panasza.

Meghosszabbítják a nemzetgyűlés szünetét

Politikai körökben akció indult meg oly irányban, hogy a parlament ne tartson üléseket, mindaddig, míg a miniszterelnök külföldi utazásának anyagát fel nem dolgozza. Ez a körülmény indította arra Szi-tovszky Bélát a nemzetgyűlés elnökét, hogy a parlament szünetének meghosszabbításának gondolatát fel-veesse.

A kérdéssel hir szerint a tegnapi minisztertanács is foglalkozott. Többször felkeresték Daruváry Géza helyettes miniszterelnököt, aki a nála megjelent politikusokkal ilyen irányban is nyilatkozott. Ha a megegyezés létrejön egy a parlament szünetét május 23-n tul is meghosszabbítják.

A pártkörökben ismét híre jár, hogy a már több ízben említett akciónak, mely szerint Nagy Emil dr. nemzetgyűlési képviselő lesz az új igazságügyminiszter. Mint befejezett tény tekintik a tárca vállalást, a formai elintézés azonban természetesen csak Bethlen István gróf miniszterelnök hazaérkezése után történhetik meg.

Az olasz-magyar szerződés

Róma, május 19. Az olasz kormány és a magyar kormány itt időzö tagjai között elvi megállapodás jött létre arra nézve, hogy amíg Magyarország és Olaszország között szüksegessé vált kereskedelmi szerződés végleg megkötötték, egy oly ideiglenes megállapodás előkészítésére törekszenek, amely a két ország közötti kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalások meg a nyár folyamán fognak megindulni, még pedig oly módon, hogy azok lehetőleg ez év végéig befejeztessenek.

Ismét elhalasztották az osztrák-magyar gazdasági tárgyalásokat

A cseh-osztrák tárgyalásokat is kitölték a jövő hónapra — Kereskedelem-politikai konferenciák Romániával, Jugoszláviával és Lengyelországgal

A „Debreczeni Független Újság” bécsi szerkesztőségétől.

Bécs, május 19. Az osztrák-magyar gazdasági tárgyalások, amelyeket az eddig fennállott egyezmény felmondása tett szükségessé, ismét halasztást szenvedtek. A legutóbbi diszpozíció szerint legkésőbb május közepén kellett volna a tárgyalásokat megkezdeni. — Osztrák részről a különböző gazdasági miniszteriumok már foglalkoztak is az osztrák-magyar árucseré-egyezmény előkészítésével, magyar részről azonban — értesüléseink szerint — eddig mi sem történt. Épen ezért mostan ismét gizonnyalanná vált, hogy tulajdonképen mikor is indulnak meg a fontos kereskedelem-politikai tárgyalások Ausztria és Magyarország között is. A bukaresti és bécsi kormányok egyaránt kijelentették hajlandóságukat egy kereskedelmi egyezmény megkötésére, azonban ezenkívül még mi sem történt, úgy

hogy az sem biztos, hogy a két ország között a nyár folyamán megkezdődnek-e a tárgyalások. Kedvezőbben áll a dolog Ausztria és Jugoszlávia, valamint Ausztria és Lengyelország között. A tárgyalások megkezdésének időpontja ugyan még ezentúl sincsen fixirozva, azonban a varsói és bécsi, valamint a belgrádi és bécsi kormányok már közölték egymással kívánságaikat és élénk jegyzék-váltást folytattak egymással a kontingens-listákra felveendő áruk ügyében. A lengyel-osztrák tárgyalásokat valószínűleg Seipel kancellár június végére tervezett varsói utazása fogja bevezetni. Technikai okok folytán halasztást szenvedett a csehszlovák-osztrák gazdasági tárgyalások időpontja is, azonban — miként informált helyről értesülünk — a prágai és bécsi kormányok között a tárgyalások június

első hetében megkezdődnek. Beavattott osztrák helyen azt hiszik, hogy Csehszlovákia Ausztrának sokkal több kedvezményt fog biztosítani, mint azt Olaszország tette. A cseh-osztrák tárgyalásokat mindenesetre meg fogja előzni a francia-osztrák kereskedelmi konferencia, amely már május végén kezdetét veszi. Ausztria Franciaországgal valószínűleg ugyanolyan szerződést fog kötni, mint amilyenbe a hónap elején Olaszországgal egyezett meg.

Ausztriában az összes kereskedelem-politikai tárgyalások közül a magyar-osztrák konferencia elé néznek a legnagyobb érdeklődéssel. Nemcsak azért, mivel az összes szomszédos államok közül Ausztria Magyarországra van a legjobban ráutalva, hanem azért is, mivel — ez az osztrák felfogás — a külföldi hitel Magyarországot is hasonló helyzetbe fogja hozni, mint Ausztriát. A hitelt garantáló államok, illetőleg a Népszövetség, bizonyos formában Magyarország felett is ellenőrzést fog gyakorolni és Magyarország gazdaság-politikájára is befolyással lesz. — A Népszövetségről közismert, hogy az utódállamok gazdasági köznevelését kívánja, épen ezért Magyarországra is befolyást fog gyakorolni, hogy eddigi elzárkózási politikájával szaktison és a szomszédos államoknak több kedvezményt biztosítson, hogy maga is az eddigieknél több kedvezményt nyerhessen. Így a küszöbön álló osztrák-magyar tárgyalások alkalmával is kénytelen lesz majd Magyarország ehhez a kívánsághoz alkalmazkodni.

SZ. D.

Ítélet a „Népszava” lerombolásának bünygyében

Budapest, május 19. A budapesti büntetőtörvényszék Csengey tanácsa több napon keresztül tárgyalta a Népszava lerombolásának bünygyét. Harmincegy vádlottat a kir. ügyészség részint magánosok elleni erőszak büntette, részint lopás vétsége címén ítéltet a vádlottak padjára. Már a tárgyalás első napján a Népszava jogi képviselője kijelentette, hogy meggyőződése szerint nem az igaz tettesek ilnek a vádlottak padjára, ezért nem kívánja a vád alá helyezett munkások, munkásasszonyok és muzsikuskigányok feleségeiknek megbüntetését. A bíróság ma délelőtt 9 órakor hirdette ki az ítéletet az ügyben. A 31 vádlott közül azokat, akik magánosok elleni erőszak büntetével voltak vádolva, azzal, hogy nem vettek részt a rombolásban, felmentette az ellenük emelt vád alól, a lopás vétségével vádlottak közül pedig azokat, akik a királyi ügyészség vádirata szerint az utcára kidobott butorok és egyéb holmi közül egyes dolgokat elvittek, csupán Babai Rudolfinét, Nyári Sándornét, Szász Vilimát, Kokas Mihályt, Trepák Józsefint és Lehoda Józsefint mondtotta ki bünyösöknek lopás vétségében és ezért őket tejenkint háromnapos fogházbüntetésre ítélté, a büntetés kitöltését azonban három esztendei próbaidőre felfüggesztette.

Az ítélet indoklásában kimondotta a bíróság, hogy ilyen tömegmozgalmak, tüntetések alkalmával nagyon könnyű a történetek észlelni, de nagyon nehéz megállapítani, kik voltak a tettesek? Amikor a rendőrség ilyen alkalmakkor kivonul kettős feladat előtt áll, a rend helyreállítása alkalmával már iparkodik megállapítani a tettesek kilétét is. A jelen alkalommal is megtett a rendőrség mindent hogy a tett elkövetőit kinyomozza és a bíróság elé állítsa. A bíróság feladata volt most már megállapítani azt, vajjon az itt ülv vádlottak tényleg résztvettek-e a rombolás munkájában? A bizonyítási eljárás azt igazolta, hogy a vádlottak padján ülők nem vettek részt a tüntető menet barbár pusztításában.

— ÜZLETI KÖNYVEK mindenféle nagyságban és kivitelben kaphatók a HEGEDÚS ÉS SÁNDOR RT. könyvkereskedésében.

A Margit-fürdő uszodója Pünkösöd vasárnapján megnyílik!
 Fürdés: NOKNEK: d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5-ig. — FÉRFIAKNAK: d. e. 6-9-ig, d. u. 12-3-ig és 5-8-ig.

Havi 300.000 korona kártérítésre kötelezték a Mávo-t

Egy érdekes kártérítési ítélet

Budapest, május 19. Junius 14-én lesz éppen egy esztendeje annak, hogy Bja-Torbágy és Herczeghalom között a bécsi expresszvonat kisklott, a kocsi lezuhantak a töltésről és a szerencsétlenség három halottat és körülbelül 20—22 súlyos sebesültet követelt áldozatul.

A közönség lassanként elfelejtette az esetet, azonban az áldozatok hozzátartozói sehogysen tudtak belenyugodni végzetükbe. Elsősorban az egyik áldozat felesége indított sürgős keresetet az államvasutak igazgatósága ellen és követelte, hogy az összes elől várható jövedelmeit, amelyeket a férje szerzett volna és amelyekből a család megélhetését uralmában tartó életük végéig biztosították volna — fizesse meg neki az államvasutak.

Az özvegyet Lovass Sándornak hívják, akinek néhai férje Lovass Sándor a Magyar Wolfram Argyár Kiemelt János R. T.-nak volt a vezérigazgatója, de ugyanebben az időben vezérigazgatója volt még a Klemensky János bécsi cég elektromos és lámpagyárának, ezenkívül a Szalay István féle budapesti cégnek. Jövedelme a bíróság megállapítása szerint 1922-ben pontosan a következő volt:

A Magyar Wolframgyárnál 8.043.759 K, a Bécsi Klemensky Izzólámpagyárnál 203.065.759 osztrák korona, a Szalay István cégnél a következő valutás jövedelmei voltak: 75000 líra 1000 svájci frank, 750 hollandi forint, 4000 svéd korona, ami magyar koronában megfelel 14.100.000 koronának.

Mindezekből az adatokból — mondja a bíróság megállapítása — kiderül, hogy néhai Lovass Sándor nagyjavadalmasú keresettel bírt, melyet a bíróság legalább is évi 22—25 millió koronára értékelt.

A szerencsétlen fiatal asszony dr. Zoltán Gyula ügyvéd után azt követelte az államvasutaktól, hogy évi kártérítés címén legkevesebb 6 millió 500.000 korona tőkét ítéljen meg és ezt az évi hat és félmilliót mindaddig fizessék, amíg özvegy marad. Ugyancsak követelték, hogy a temetésnek 150.000 korona költségét, a sírkövelésnek 500.000 korona költségét és az összes perkköltséget, ami szintén közel kétfélmillió koronát tesz ki, fizesse meg az állam.

A bíróság néhány nappal ezelőtt tartotta meg a tárgyalást és ma délelőtt kézbesítette az érdekelteknek az ítéletet.

Dr. Földy Károly törvényszéki tanácselnök úgy ítélkezett, hogy özvegy Lovass Sándorné 1922. év június hó 14-től visszamenőleg özvegyisége tartamára havi 200.000 koronát Alice és Adrienne kiskorú gyermekeinek pedig 24 éves korukig, esetleg előbbi férjhezmenetelükig 50—50.000 korona járadékot fizessen az Államvasutak, összesen tehát havonként 1922 júliustól visszamenőleg havi 300.000 koronát utaljon ki minden hónap első-én özvegy Lovass Sándornának.

Ugyancsak a vasutak kell fizetni a 150.000 koronás temetési költséget is, egyedül csak a síremlék felállításával felmerült 500.000 korona költség megtérítését utasította el a törvényszék azzal az érdekes indoklással, hogy ez tisztán kegyeleti költség és így ezzel az összeggel az Államvasutak nem terhelhető meg.

A magyar kormány terveit a külföldi kölcsönnel

Öt év múlva nem lesz deficit a költségvetésben

Budapest, máj. 19. (A „Debreceni Független Ujság” budapesti tudósítójától.) Illetékes helyen a következőkben foglalták össze a Debreceni Független Ujság budapesti tudósítója előtt a magyar kormány terveit a külföldi kölcsönnel:

— A magyar kormány a jövőteli bizottság elé terjesztett szanálási programjában az ország gazdasági és pénzügyi talpraállítására céljából két külföldi kölcsön felvételének szükségét jelenti be. Ezek elsője egy rövidlejáratú 40—50 millió aranykorona függő kölcsön, másodikika pedig egy hosszú lejáratú 550—650 millió aranykorona kölcsön volna.

— A rövid lejáratú kölcsön, amely nyomban felveendő, arra szolgálna, hogy átsegítsen az akut nehézségeken, hogy a külföldi fizetőeszközök hiányát, amely a kereskedelmet és az ipart megfojtással fenyegeti, megszüntesse és végül, hogy a háztartás továbbvitelét legalább ösziig lehetővé tegye, újabb fedezetlen jegykibocsátás nélkül. Ez a rövid lejáratú függő kölcsön átsegítené az országot azon az átmeneti időn, amelyet a hosszú lejáratú kölcsön tárgyalásai igényelnek.

— A hosszú lejáratú 550—650 millió aranykorona-kölcsön fedezetül szolgálna elsősorban a határvámok bruttó bevétele, valamint a dohányjók bevétele, amely erre a célra leköthetnek, továbbá valamennyi, az állami bevétele, amelynek lekötése a hitelezőkkel történendő megállapodás során szükségesnek mutatkozna arra az esetre, ha az elsősorban szerződés

Nem készül titkos szerződés Magyarország és Olaszország között

Róma, május 19. A Stampa szembezárt azokkal a híresztelésekkel, amelyeket különösen az amerikai sajtó kapott fel, mintha Olaszország és Magyarország között nyílt vagy titkos szerződés készülné szorosabb

Poicare szerint mindenki meg van arról győződve, hogy Magyarországon segíteni kell

Páris, május 19. A New York Herald párisi kiadása Hosszabb beszélgetést közöl, amelyet Poicare egy amerikai újságíróval folytatott:

— Azok a tárgyalások — mondotta Poicare — amelyek Magyarország gazdasági ügyének rendezése céljából megindultak, még folyamatban vannak. A jövőteli bizottság foglalkozni fog ezekkel az ügyekkel és ha meghozta határozatát Magyarországon gazdasági rekonstrukciójának ügyében, a kölcsöntárgyalások kezdődnek. Mindenki meg van arról győződve, hogy Magyarországon segíteni kell. Franciaország ebben a tekintetben a legnagyobb előzékenységet hajlandó gyakorolni, azonban a kérdés elintézésénél ügyelemmel kell lenni a szövetségesek érdekeire és kívánságaira is. Ez utóbbiakat szem elől téveszteni nem szabad.

Olaszországban a legtöbb megértésre talált Bethlen

Hága, május hó 19. A Holland Nieuwe Bureau római távirata szerint a magyar miniszterelnök és pénzügyminiszter azoknak a tárgyalásoknak eredményével, amelyeket Olaszországban folytattak, a legnagyobb mértékben meg lehetnek elégedve. Az olasz kormány a legnagyobb előzékenységet tanúsítja velük szemben és kétségtelen, hogyha a jövőteli bi-

két bevételi forrás elegendőnek nem bizonyulna. A nagy kölcsön hozamából elsősorban visszafizették a kisebb függő kölcsön. E visszafizetés, valamint az 1923—24. évi költségvetési hiány fedezése 150 millió aranykoronát venne igénybe. Az 1924—25. költségvetési év hiánya az a kölcsön-szolgálat fedezésével együtt 140 millió az 1925—26. költségvetési év hiánya 120 millió, az 1926—27. évi költségvetési hiány 100 millió, az 1927—28. költségvetési év hiánya 77,5 millió aranykoronát igényelne, úgy hogy a kölcsön felvételét követő hatodik esztendőben: az 1928—29. költségvetési évtől kezdve úgy az államháztartás egyensúlya, valamint a felveendő nagy kölcsön szolgálata biztosítva volna. E számításnál a kölcsön kamata és törlesztési évi 8 százalékkal, a kibocsátási költségek 6 százalékkal vannak kalkulálva. A felsorolt szükséglet összesen 625 millió aranykoronára rug. Az államháztartás egyensúlyának és a kamatszolgálatnak biztosítása céljából az aranykoronával számítottak, az 1922—23. költségvetési év folyamán fennálló 24,15 aranykorona fejenkénti teherrel szemben. E kölcsön ellenében a kormány a még fennálló pénzügyi és gazdasági megfőtöttségeket feloldani és pedig megszüntetné úgy a devizaközpont, valamint a többi gazdasági megfőtöttséget. Együttal megszüntetné a fedezetlen papírpénz kibocsátását állami célokra. A pénzügyi szabályozására a államtól független önálló jegybank állítatnék fel, amelynek alapítókéje gyanánt 40 millió aranykoronát tervez a kormány.

együttműködés céljából. Ezeket a híreket célszerűen terjesztik azok, akik nem akariák, hogy nemzetközileg rendezze Magyarország gazdasági felsegítését.

zottság felüggeszti a magyar zálogjogokat. Olaszország örömmel és nagy mértékben fog résztvenni egy kölcsön folyósításában.

Bethlen miniszterelnök a lap levelezte előtt is mezelegedésének adott kifejezést római tárgyalásainak eredménye fölött. Kétségtelen, hogy Olaszországban a legtöbb megértésre talált a magyar miniszterelnök és már Londonban, valamint Párisban is sokkal előzékenyebbek voltak vele szemben, mint ahogy azt reméle.

Apponyi Albert Bethlen utjáról:

Budapest, május 19. Apponyi Albert úri tapasztalatait a miniszterelnök és a pénzügyminiszter külföldi utjáról a következőkben foglalta össze:

— Sokkal kevesebb pozitív adat áll meg rendelkezésemre, semhogy ezek alapján akár optimista, akár pesszimista irányban nyilatkozhatnam a miniszterelnök és a pénzügyminiszter londoni, párisi és római utjára vonatkozólag. Eltekintve az utazás konkrét céljától, mindenesetre igen kedvező jelenségnek kell tartanunk azt a fogadtatást, amelyben a miniszterelnök Olaszországban részesítették, amely messze túlszárnyalta a szives vendéglátásnak, az udvariasság által követelt mértéket. Azért tulajdonítok különös fontosságot ezeknek a tényeknek, mert reális alapokon és azon a valódi érdeklődésen nyugszik, mely Olaszország és Magyarország

között kétségkívül fennáll. Ha figyelembe vesszük ezt a egyszerű fogadtatást, akkor abból csak azt lehet következtetni, hogy az olasz állam vezetőiértel ismét át vannak hatva a magyar—olasz érdeklődésesség tudatától.

Az ut eredményéről prognózist mondva azt tartom, hogy nem volna helyes magunkat az optimizmusnak átengedni, de azt sem tartanám hazafias dolognak, ha előre sikertelenséget jósolnánk és lehangoltságot keltenénk, mert egyelőre egyike sincs okunk a történet átgondolása után. Az a kérdés, hogy szükségünk van-e feltétlenül a külföldi kölcsönre, az az én hátrahozott véleményem, hogy igenis feltétlenül szükség van. Az nem mondható, hogy az ország feltételien elpusztul, ha nem kap segítséget, de nézetem szerint igen súlyos megpróbáltatásor menne keresztül.

Giesswein Sándor:

Bécs, május 19. Giesswein Sándor, pápai prelátnak, a magyar reformpárt elnöke a bécsi „Neues 8 Uhr Blatt”-ban nyilatkozott a miniszterelnök külföldi utjáról. Nyilatkozatában a magyar parlamenti ellenzék és kiváló vezére a következőket mondotta:

— Igen örültem, amikor tudomásom szereztem a magyar kormány két kiváló tagjának külföldi utazásáról és még jobban fogok örülni, ha eredményt tudnak majd elérni. Félek azért örülnök, mivel meg vagyok győződve arról, hogy a magyar kormány tagjai saját felelősséggel hallgatják azt, amit mindenki, aki a nyugati államokkal összeköttetésben áll, amegy is tud: hogy tudniillik a külföldi utazás azt, hogy a magyar kormányzati rendszerben változás állon be. Mindent tudják, hogy ez a rendszer antidemokratikus. Külföldön minderről azt tapasztaltam, hogy a magyar nemzetellen szemben szimpátiával beszéltek. Ha olyan események történtek, amelyek bizonyos felelős elemek idézték elő, úgy ezeket nem írták a magyar nemzet számlájára. A külföld azonban csodálkozik azon, hogy a magyar kormány ezekkel az elemekkel szemben eléggé nem lépett fel nagyobb energiával. A külföldnek talán mindegy, hogy kik a magyar miniszterek, azonban feltételien követeli, hogy őszinte és nyílt politikát folytassanak.

Kállay az olasz pénzügyminiszterrel

Róma, május 19. A Volta újságjós jelentése szerint Kállay Tibor magyar pénzügyminiszter tegnap közél 2 óra hosszat tárgyalt De Stefani olasz pénzügyminiszterrel. Ezen tárgyalások befejezése után a magyar pénzügyminiszter fogadta az olasz vezető bankok vezérigazgatóit akik Magyarországon pénzügyi helyzetéről és a felveendő kölcsön ügyéről informáltak. A pénzügyminiszter ezután Rossi kereskedelmi miniszterrel tárgyalt, akivel a mai nap folyamán folytatta tanácskozásait.

Fényes László bícs rendőri felügyelő alalt

Budapest, május 19. A múlt esztendői nemzetgyűlési választásokor Fényes László a pétervárdai kerületben mint jelölt lépett fel, de Heves vármegye alispánja nem engedte kerületében megjelenni a forradalom alatt tanúsított magatartása miatt, egyúttal pedig internálási eljárás is indított Fényes ellen. Rakovszky belügyminiszter az internálást rendőri felügyelő alalt való helyezésre változtatta és így Fényes tavaly szeptember 7-ike óta egyetlen vendéglőt kivéve, sehol nyilvános helyen nem jelenhetett meg.

Mikor Fényes László tegnap a tolongházba ment, rendes helyi jelentéskérésre, közölték vele, hogy a belügyminiszter 3000—922. Bm. sz. alatt a további rendőri felügyelet alól felmentette. Megkérdeztük Fényes Lászlót, volt-e valami előzménye a fölmentésnek?

— Semmi, én a magam részéről természetesen semmi lépést nem tettem. Egy kis közigazgatási nyári zivatar volt, ahogy jött, úgy eltűnt. Én ezen is mosolygok.

TAVASZI RUHÁKAT
KIFOGÁSTALANUL **FEST, TISZTIT,
GALLÉRT ÉS KEZELŐT HÓFEHÉRE MOS
HRABÉCZY ZOLTÁN**
SZÉCHENYI-UTCA 13. SZÁM.

Akácfaillat

esapódtott ma felém a Csapó-utcán. Nem a girbegurba utca kegyetlenül rövidre nyírt fáiról. Ezek szomorúan intettek nemet, ahogy rájuk néztem a lassan boruló alkonyatban, kutyája az illat eredetét. Valahonnan a Rákóczi-utca szép, sudár, öreg fáiról vetődhetett a lankadt kis illatszó, itt fészolva szét az orrom előtt. Hát megint virágozik az akác! Gondolj vissza, kedves olvasóm, a régi akácvirágzásokra. Hány szerelem emléke jüződik a fehér fártökhöz, amelyek hűségesen megjelennek május havában, mosolyogva üdvözlik a hajnali hazamenőt és kedveskedve dobálnak feléd szirmokat a holdvilágnál sötét szerelmesekre. A fehér fártök romantikája szállja meg a várost az illatlelegekkel és akitől a jótét vagy a nyomor el nem vette az idegek érzékenységet, felélszákát hánykolódik a gyűrűt, párnákon, rég asszonyá lett lányok és elhervadt asszonyok szemlein törve a fejt. Hiába vessz iontolóra régi eshetőségeket, kár volt, mondja az elmulasztott csokra gondolva s az eltűnt előszobára, ahol ár kellett volna karolni a kedves nő derekát. A bukajelszoknyák és felgombolt bluzok fortélyai és a régi pongyolák szabadossága jár vissza az akácillatra, amelyet nem lehet kizárni a szobából. A homályból, ha fehérteni látszott egy félig takart kebel, vagy egy derék ide vonala, kegyetlen gondolatok támadtak az álmatlan hánykolódásban. Nem, ez egyszer nem lesz kegyes, mondta és kezét ökölbe szorítva, gondolt a holnapi találkozóra, amikor végzetes lépést kísérel meg az elfüggönyözött szoba sarkában az ostromlott nő ellen. De most ne tervelj vézetes tettet. A nőkel vívott harcok ideje elmúlt, amikor Bethlen Párisban, Londonban és Rómában járja a miniszterek fogadószobáját. Hiába tér vissza a bukajelszoknya és hiába válnak egyre szerényebbé a pongyolák dekoltázsai. Eltűrnéni lelet a régi nőkn és gyönyörködő a féllalomban felbuknó emlékeken. De miért tervelni, ha reggel ugys az ajtó előtt a gond fogad a zürichi zárlat táblázatát az ismerős bank kirakatában látod hivatalba menet?

Br.

— Övjátok, szeressétek, meussétek meg a magyar jövőndöt: a nyomorgó diákokat — a ti ilaitokat.

A prágai kereskedelmi kongresszus magyar előadói

Budapest, május 19. Jeleztük már, hogy a prágai interparlamentáris kereskedelmi kongresszuson a magyar nemzetgyűlés nagyobb delegációval vesz részt. Magyar részről a kongresszus összes programpontjaihoz külön előadó szólal fel és pedig: 1. A hosszulejáratu kereskedelmi szerződések kötéséhez Hegyeshalmy Lajos (felszólal még Sándor Pál); 2. A tebszörös megadóztatás kérdéséhez Beck Lajos; 3. A váltóra és csekkre vonatkozó törvényhozás egységesítésének kérdéséhez Dréhr Imre; 4. A uanzítóegyezményre irányuló rendszabályokhoz Sándor Pál; 5. A Transzibéria kiaknázásának kérdéséhez Wülf József; 6. A bemutatóra szóló részvényeknek névre átalakítása kérdéséhez Beck Lajos, az egyes államok pénzügyi helyzetéről szóló sorozatban a magyar delegációról szóló sorozatban a magyar delegáció előadója Ernszt Sándor, felszólalnak még Beck Lajos és Paupera Ferenc.) A magyar delegáció vasárnap este utazik el Budapestről, hétfőn délután lesz az ünnepélyes megnyitó, este fogadás Masaryk elnöknel, kedden kezdődnek a tárgyalások, délelőtt a bizottságok készítik elő az anyagot, délután a plénum tárgyal. A magyar delegáció ugy a bizottságok, mint a plénum munkásságában intenzív részt vesz; a tárgyalások csütörtökön este érnek véget.

HIREK

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG politikai napilap. A szerkesztésért felelősen felelős: RÖMER RICHARD. Kiadó: HEGEDÜS ÉS SANDOR irodalmi és nyomdai r-t. Előfizetési ár: Egy hóra 500 kor. Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el. Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34. Telefon 10-20. Éjjel Piac utca 49. Telefon 18. Kiadóhivatal: Piac utca 49. Telefon 18.

Ünnepi istentisztelet

1-ső nap: Nagytöplomban délelött 10 órákor prédikál: dr Baltazár Dezső püspök, ágendázik: Zámory Sándor s.-lelkész, délután 5 órákor prédikál: Gyülvész István templomegyesületi titkár, Kistemplomban délelött 9 órákor prédikál: Dr Révész Imre lelkész, ágendázik: dr Böttykös Béla s.-lelkész, délután 3 órákor prédikál: Zámory Sándor s.-lelkész, Kossuth-utcai templomban: Délelött 10 órákor prédikál: Baja Mihály lelkész, ágendázik: Gábor András s.-lelkész, délután 5 órákor: Ladányi Zsigmond s.-lelkész, Árpád-térea délelött 10 órákor prédikál: Molnár Ferenc lelkész, ágendázik: Mezey Béla vallástanító lelkész, délután 3 órákor prédikál: Gábor András s.-lelkész, Ispótyi-templomban prédikál: Délelött 10 órákor Papp Ferenc s.-lelkész, ágendázik: Marton Sándor s.-lelkész, délután 3 órákor prédikál: Marton Sándor s.-lelkész, Homokkertben délelött 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt: Vajda László vallástanító lelkész, délután 3 órákor prédikál: dr Böttykös Béla s.-lelkész, Szegényházban délelött 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt: Ladányi Zsigmond s.-lelkész, Nyilas-telepen délután 5 órákor prédikál és urvacsorát oszt: Uray Sándor lelkész, Pallagon délelött 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt: Szele György lelkész.

Kórházban: Augustus-szanatóriumban délelött 9 órákor prédikál és urvacsorát oszt: Uray Sándor lelkész, Belső klinikán prédikál és urvacsorát oszt G. Nagy Béla vallástanár, tudósztályon: Boér Károly vallástanár.

Pünkösöd II-ik napján: Nagytöplomban délelött 10 órákor prédikál: Papp Imre s.-lelkész, délután 5 órákor prédikál: dr Böttykös Béla s.-lelkész, Kistemplomban délelött 9 órákor prédikál: dr Révész Imre lelkész, délután 3 órákor prédikál: Papp Imre s.-lelkész, Kossuth-utcai templomban délelött 10 órákor prédikál: dr Böttykös Béla s.-lelkész, délután 5 órákor prédikál: Farkas Gyözö evang. lelkész, Árpád-térj templomban délelött 10 órákor prédikál: Uray Sándor lelkész, délután 3 órákor prédikál: Ladányi Zsigmond s.-lelkész, Ispótyi-templomban délelött 10 órákor prédikál: Zámory Sándor s.-lelkész, délután 3 órákor prédikál: Gábor András s.-lelkész, Homokkertben délelött 10 órákor prédikál: Gábor András s.-lelkész, délután 3 órákor prédikál: dr Böttykös Béla s.-lelkész, Nyilas-telepen délután 5 órákor prédikál: Zámory Sándor s.-lelkész.

Tanyai istentiszteleteket végeznek: 1-ső napján Fancsikán: dr Erdős Károly lelkész-kepzőintézeti igazgató, Ondódon a Vedres-dűlön: Gyülvész István templomegyesületi titkár, Szepesen: dr Veress István tanítóképződei

igazgató, Hegyesen: Nagy István vallástanító lelkész, Paczon: Kovács János vallástanító lelkész, Ebesen: Konrád Zoltán vallástanító lelkész.

Pünkösöd II-ik napján: Bánkon dr Baltazár Dezső püspök, Halápon: Mezey Béla vallástanító lelkész, Ohat pusztán: Gyülvész István templomegyesületi titkár, Ondódon a Kádardűlőben Erdélyi Sándor s.-lelkész, Elemen: G. Nagy Béla vallástanár, Macson: Felker János s.-lelkész, Nagyeszérén: Marton Sándor s.-lelkész. Mindkét napon urvacsoraszítás lesz minden tanyán.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután fél 4 órákor Egyház-téri fiúiskola VI-ik számu tanteremben.

Vasárnapi iskolák: Kossuth-u. 75. sz. a. délelött 9 órákor, Dóczy Intézetben délelött 9 órákor, Leány-u. iskolában délelött 9 órákor, Csonka-utcai iskolában délelött 9 órákor, Pacsirta-u. iskolában délelött 9 órákor, Diakonissa Otthonban délelött 9 órákor, Egyháztéri fiúiskola VI-ik számu tanteremben délelött 11 órákor, Csap-u. iskolában délelött 11 órákor, Homokkerti imaházban délelött 11 órákor

A Debreczeni Keresztény-Ifjúsági Egyesület f. hó 4-én rendes heti összejövetelét Kollégium, földszint 4. sz. a. délután 5 órákor tartja.

Hüvös idő marad. Meteorológiai intézet jelentése: Hagunkban változóköny hüvös idő uralkodik. Eső sok helyütt volt, de csak kis mennyiségben (1-2 mm között). Időprognózis: Változóköny hüvös idő várható helyenként kisebb esőkkel.

Izr. ünnepi istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai izr. templomban: Vasárnap Sobnoth ünnep este fél 8 órákor. Hétfőn ünnep reggel 7 délelött 10, délután 5 és este fél 8 órákor. Kedden ünnep reggel Hazkara 7. délelött 10 órákor, Hazkarahat megelőző hisztonoklat fél 11 órákor, délután 5 és este háromnegyed 8 órákor. Hétfőn ünnep délután fél 4 órákor a hitközség tanástermében leányok exortációs előadása, amelyen előad: Schwarz Sémuel hittanár és ünnepi beszédet tart főt, dr. Schlesinger Sámuel főrabbi ur. Az elnökség.

Kinevezések a bíróságnál. Budapestről jelentik: A kormányzó a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére Ujjalussy József törvényszéki tanácselnöki címmel felruházott debreczeni kir. törvényszéki bírót és Demjanovics Miklós járásbírósi elnöki címmel felruházott kir. járásbírot az ügyészséghez alelnökké, Rézler Ervin ideiglenes avgalmazott kir. járásbírot, dr. Tóth János debreczeni kir. törvényszéki jegyzőt, dr. Komlósy Imre debreczeni gyakorló ügyvédet a debreczeni kir. törvényszékhez bírákká, dr. Czeke Ferenc kir. törvényszéki titkárt a nyírbátori dr Bányai József debreczeni kir. jegyzőt a debreczeni, dr. Demiske Imre debreczeni gyakorló ügyvédet a debreczeni járásbíróshoz járásbírókká kinevezte

A Népszerű Főiskolai Tanfolyam közbenjött akadályok miatt elmaradt Petőfi-zeneestélye az ünnepek után, június 2-9. között okvetetlen megioig tartatni. A zeneestélyen Havass Gáborné urnó ömeltősága és Bay Erzsike urnó öngyúsága fognak szerepelni. Az estélyt dr Szilágyi Imre ügyvéd ur rendezé, az ő neve biztosítéka az estély sikerének.

Dr. Brokes Gyözö egészségügyi tanácsos. Budapestről jelentik: A kormányzó a népjóléti miniszter előterjesztésére dr. Brokes Gyözönek a debreczeni m. kir. állami gyermekmenhely igazgató főorvosának a köz-

egészségügyi szolgálat terén kifejtett eredményes munkásságának elismerésül m. kir. egészségügyi tanácsosi címet adományozta.

Házasság. Scheiner Janka és Szöllösi Sándor f. hó 16-án házasságot kötöttek.

Orosz tudósok, írók és művészek az emigrációban. Az orosz emigráció lapjai érdekes felsorolásokat közölnek az orosz irodalmi és szellemi élet kiválóságainak emigrációs működéséről. Az orosz emigráció három csoportra oszlik. A nevesebb oroszok közül Berlinben élnek Alexej Tolstoj, Tolstoj Leó fia, aki hazájában szintén elismert író, azonkívül Semen Juskevics, Antofeatrov, Kadisov, Teffi, Heffen, a „Rees” volt főszerkesztője, Remisov, a költő, Kerenski, volt miniszterelnök, Urvaszov, Nemirovika-Dacsenko, Gippius és a fiatalabb írógárda tagjai *külül Segal, Rietrovski, Essenin, Kusikov, Geleb-Alexejev, Rozmov, Breztkij és Gorny, Prágában él Surgucev, azonkívül Arkadi Avercsenko, Bugen Csilkov és számos más kiváló író és művész. Párisban szintén számosan működnek a legnagyobb oroszok közül, így Mereskovski, Milikov, Struve, Vinaver, Balmont, Bariadzki hereg, valamint Ossik Symov, aki mostan Amerikában tart felolvasásokat. A zeneészek közül a francia fővárosban élnek: Rachmeninov, Glasunov, Borovskij, Isserlis, az énekesek közül Schallapin, Smirnov, Baklanoff, Salesski, Lanski, Saporetz, Bragin, Ermolunko Jussina, Lydia Lipkovska és Vornec, az előadó művészek közül Misa Elman, Jasa Chmifetz, Josef Achron, a táncosnők közül Karsova, Smirnova, Csernichova, Fokina, Ninszkaja, a táncosok közül pedig Fokin, Vladimirov, Morokin és Pola. Az orosz szellemi élet kiválóságai Bécsben csak átmenetileg tartózkodnak. Természetesen ezek a nemzetközi viszonylatban is elsőrangú írók és művészek a proletárdiktatura terroria folytán kénytelenek esetről-esetre alkalmi társulatokba tömörülni, így bejárni egész Európát, hogy megélhetésüket biztosítsák. Oroszországi javaikat a kommunisták ugyanis az utolsó kopéig elkobozták.

A debreczeni Tisza István tudományos társaság 1. osztálya f. hó 22-én, kedden d. u. fél 6 órákor felolvasó ülést tart, amelyen dr. Pap Károly rendes tag, a magyar irodalomtörténet kiváló tanára Horváth István irodalomtörténetéről, dr. Leifler Béla vál. tag pedig székfoglalóul az újabb svéd líráról tart igen érdekesnek ígérkező felolvasást. Az ülésre a társulat tagjait és az érdeklődő közönséget az elnökség tisztelettel meghívja.

Pünkösöd vasárnapján ha jót akarunk tenni, adakozzunk az éhezö diákok javára.

Kinek mennyi föld kell? Debreczen város területére elrendelt földbirtokrendezési munkálatok lefolytatására alakult tárgyaló bizottság intézkedése folytán felhívatnak a földigénylős végett jelentkező összes érdekeltek, hogy annak bejelentése végett, miszerint pontosan milyen nagyságu földet óhajtanának megváltani és azonnali megváltást kérnek-e vagy a megváltás elhalasztása mellett egyelőre csupán haszonbérletre irányul kérelmük, a következő módozatot szerint a városi előjárásnágál (Rendőrségi épület, földszint 42. sz. szobában) hetköznapokon a délelőtti hivatalos órák ideje alatt jelentkezhetnek és pedig május 2-től 9-éig a hadi rokkantak; május 11-étől 19-éig a hadi özvegyek; május 22-étől május 30-ig a vitézségi érmesek. Az elmaradtak minden csoportból május 31-ig jelentkezhetnek. Debreczen, 1923. május 18. Városi előjáráság.

Nem ad ki a posta telefonkönyvet. A posta- és távirdaigazgatóság közli: Ujabbban egyre több magánvállalkozás gyűjt a távbeszélő előfizetők foglalkozás szerinti (szak) névsorára s az ebben közléteendő hirdetésekre megrendelést. Minthogy a gyűjtés többnyire olyan formában s olyan szövegi nyomtatványok felhasználásával történik, hogy a közönség nagybörésze ezek alapján a postának tulajdonítja az egész vállalkozást, a m. kir. posta ugy a saját, mint a közönség érdekében szükségesnek tartja ezuton kielenteni, hogy szaknévsor hivatalos kiadásával ezidőszert nem foglalkozik és mások részére sem adott annak kiadására megbízást.

Lipcsei Szörmeház! Javitást, alakítást, szörmefestést vállalkozunk. Kohn Sándor szöcsmaster. Nyil-utca 139. szám, az Árpád teri villamos megállónál. Lipcsei módszerre. Női báránnyör bekecskek készítenek a legujabb divat szerlat.

Alföldi könyv- és papirkereskedés ismét megnyílt! Hunyadi-utca 14. sz. TELEFON: 14-86.

Havi 300.000 korona kártérítésre kötelezték a Mávo-t

Egy érdekes kártérítési ítélet

Budapest, május 19. Junius 14-én lesz éppen egy esztendeje annak, hogy Bla-Torbágy és Herczeghalom között a bécsi expresszvonat kisklott, a kocsi lezuhantak a töltésről és a szerencsétlenség három halottat és körülbelül 20-22 súlyos sebesültet követelt áldozatul.

A közönség lassanként elfelejtette az esetet, azonban az áldozatok hozzátartozói sehogysem tudtak belenyugodni végzetükbe. Elsősorban az egyik áldozat felesége indított sürgős keresetet az államvasutak igazgatósága ellen és követelte, hogy az összes elő- várható jövedelmét, amelyeket a férje szerzett volna és amelyekből a család megélhetését uralmában tartó végéig biztosította volna — fizesse meg neki az államvasutak.

Az özvegyet Lovass Sándornak hívják, akinek néhai férje Lovass Sándor a Magyar Wolfram Argyár Klemenski János R. T.-nak volt a vezérigazgatója, de ugyanebben az időben vezérigazgatója volt még a Klemenski János bécsi cég elektromos és lámpagyárának, ezenkívül a Szalay István féle budapesti cégnek. Jövedelme a bíróság megállapítása szerint 1922-ben pontosan a következő volt:

A Magyar Wolframgyárnál 8.043.759 K, a Bécsi Klemenski Izzólámpagyárnál 203.065.759 forrátrák korona, a Szalay István cégnél a következő valutáris jövedelmei voltak: 75000 líra 1000 svájci frank, 750 hollandi forint, 4000 svéd korona, ami magyar koronában megfelel 14.100.000 koronának.

Mindezekből az adatokból — mondja a bíróság megállapítása — kiderül, hogy néhai Lovass Sándor nagyjavadalmaszú keresettel bírt, melyet a bíróság legalább is évi 22-25 millió koronára értékelt.

A szerencsétlen fiatal asszony dr. Zoltán Gyula ügyvéd után azt követelte az államvasutaktól, hogy évi kártérítés címén legkevesebb 6 millió 500.000 korona tőkét ítéljen meg és ezt az évi hat és félmilliót mindaddig fizessék, amíg özvegy marad. Ugyancsak követelték, hogy a temetésnek 150.000 korona költségét, a sírkövelésnek 500.000 korona költségét és az összes perkölséget, ami szintén közel kétfélmillió koronát tesz ki, fizesse meg az állam.

A bíróság néhány nappal ezelőtt tartotta meg a tárgyalást és ma délelőtt kézbesítette az érdekelteknek az ítéletet.

Dr. Földy Károly törvényszéki tanácselnök úgy ítélkezett, hogy özvegy Lovass Sándorné 1922. év június hó 14-től visszamenőleg özvegyisége tartamára havi 200.000 koronát Alice és Adrienne kiskorú gyermekeinek pedig 24 éves korukig, esetleg előbbi férjhezmenetelükig 50-50.000 korona járadékot fizessen az Államvasutak, összesen tehát havonként 1922 júniustól visszamenőleg havi 300.000 koronát utaljon ki minden hónap első- len özvegy Lovass Sándornénak.

Ugyancsak a vasutak kell fizetni a 150.000 koronás temetési költségét is, egyedül csak a sírmlék felállításával felmerült 500.000 korona költség megtérítését utasította el a törvényszék azzal az érdekes indoklással, hogy ez tisztán kegyeleti költség és így ezzel az összeggel az Államvasutak nem terhelhető meg.

A magyar kormány terveit a külföldi kölcsönnel

Öt év múlva nem lesz deficit a költségvetésben

Budapest, máj. 19. (A „Debreczeni Független Ujság” budapesti tudósítójától.) Illetékes helyen a következőkben foglalták össze a Debreczeni Független Ujság budapesti tudósítója előtt a magyar kormány terveit a külföldi kölcsönnel:

— A magyar kormány a jóvátételi bizottság elé terjesztett szanálási programjában az ország gazdasági és pénzügyi talpraállítása céljából két külföldi kölcsön felvételének szükségét jelenti be. Ezek elsősorban egy rövidlejáratú 40-50 millió aranykorona függő kölcsön, másodikik pedig egy hosszú lejáratú 550-650 millió aranykorona kölcsön volna.

— A rövid lejáratú kölcsön, amely nyomban felveendő, arra szolgál, hogy átsegítsen az akut nehézségeken, hogy a külföldi fizetőeszközök hiányát, amely a kereskedelmet és az ipart megfojtással fenyegeti, megszüntesse és végül, hogy a háztartás továbbvitelét legalább öszig lehetővé tegye, újabb fedezetlen jegykiadás nélkül. Ez a rövid lejáratú függő kölcsön átsegítene az országot azon az átmeneti időn, amelyet a hosszú lejáratú kölcsön tárgyalásai igényelnek.

— A hosszú lejáratú 550-650 millió aranykorona-kölcsön fedezetül szolgálna elsősorban a határvámok bruttó bevétele, valamint a dohányjövédék bevétele, amely erre a célra leköthetnek, továbbá valamennyi, az állami bevétele, amelynek lekötése a hitelezőkkel történendő megállapodás során szükségesnek mutatkozik arra az esetre, ha az elsősorban megjelölt

Nem készül titkos szerződés Magyarország és Olaszország között

Róma, május 19. A Stampa szembezárt azokkal a híresztelésekkel, amelyeket különösen az amerikai sajtó kapott fel, mintha Olaszország és Magyarország között nyílt vagy titkos szerződés készülné szorosabb

Poincaré szerint mindenki meg van arról győződve, hogy Magyarországon segíteni kell

Páris, május 19. A New York Herald párisi kiadása Hosszabb beszélgetést közöl, amelyet Poincaré egy amerikai újságíróval folytatott:

— Azok a tárgyalások — mondotta Poincaré — amelyek Magyarországon gazdasági ügyének rendezése céljából megindultak, még folyamatban vannak. A jóvátételi bizottság foglalkozni fog ezekkel az ügyekkel és ha meghozta határozatát Magyarországon gazdasági rekonstrukciójának ügyében, a köcsöntárgyalások kezdődnek. Mindenki meg van arról győződve, hogy Magyarországon segíteni kell. Franciaország ebben a tekintetben a legnagyobb előzetkenységet hajlandó gyakorolni, azonban a kérdés elintézésénél figyelemmel kell lenni a szövetségesek érdekeire és kívánságaira is. Ez utóbbiakat szem elől téveszteni nem szabad.

Olaszországban a legtöbb megértésre talált Bethlen

Hága, május hó 19. A Holland Nieuwe Bureau római távirata szerint a magyar miniszterelnök és pénzügyminiszter azoknak a tárgyalásoknak eredményével, amelyeket Olaszországban folytattak, a legnagyobb mértékben meg lehetnek elégedve. Az olasz kormány a legnagyobb előzetkenységet tanúsítja velük szemben és kétségtelen, hogyha a jóvátételi bi-

köt bevételei forrás elegendőnek nem bizonyulna. A nagy kölcsön hozamából elsősorban visszafizetnék a kisebb függő kölcsön. E visszafizetés, valamint az 1923-24. évi költségvetési hiány fedezése 150 millió aranykoronát venne igénybe. Az 1924-25. költségvetési év hiánya az a kölcsön-szolgálat fedezésével együtt 140 millió az 1925-26. költségvetési év hiánya 120 millió, az 1926-27. évi költségvetési hiány 100 millió, az 1927-28. költségvetési év hiánya 77,5 millió aranykoronát igényelne, úgy hogy a kölcsön felvételét követő hatodik esztendőben: az 1928-29. költségvetési évtől kezdve úgy az államháztartás egyensúlya, valamint a felveendő nagy kölcsön szolgálata biztosítva volna. E számításnál a kölcsön kamata és törlesztési évi 8 százalékkal, a kibocsátási költségek 6 százalékkal vannak kalkulálva. A felsorolt szükséglet összesen 625 millió aranykoronára rug. Az államháztartás egyensúlyának és a kamatszolgálatnak biztosítása céljából az aranykoronával számíthatnak, az 1922-23. költségvetési év folyamán fennálló 24,15 aranykorona fejenkénti teherrel szemben. E kölcsön ellenében a kormány a még fennálló pénzügyi és gazdasági megkötöttségeket feloldani és pedig megszüntetné egy a devizaközpont, valamint a többi gazdasági megkötöttséget. Együttal megszüntetné a fedezetlen papírpénz kibocsátását állami célokra. A pénzforgalom szabályozására a államot független önálló jegybank állítanék fel, amelynek alapitokéja gyapán 40 millió aranykoronát tervez a kormány.

együttműködés céljából. Ezeket a híreket célzatosan terjesztik azok, akik nem akariák, hogy nemzetközileg rendezzék Magyarország gazdasági fejlesztését.

zottság feljogosítja a magyar zálogjogokat, Olaszország örömmel és nagy mértékben fog résztvenni egy kölcsön folyósításában.

Bethlen miniszterelnök a lap levelezője előtt is megelégedésének adott kifejezést római tárgyalásainak eredménye fölött. Kétségtelen, hogy Olaszországban a legtöbb megértésre talált a magyar miniszterelnök és már Lo. donban, valamint Párisban is sokkal előzetkenyebbek voltak vele szemben, mint ahogy azt remélte.

Apponyi Albert Bethlen utjáról:

Budapest, május 19. Apponyi Albert gróf tapasztalatait a miniszterelnök és a pénzügyminiszter külföldi utjáról a következőkben foglalta össze:

— Sokkal kevesebb pozitív adat áll még rendelkezésemre, semhogy ezek alapján akár optimista, akár pesszimista irányban nyilatkozhatnam a miniszterelnök és a pénzügyminiszter londoni, párisi és római útjára vonatkozólag. Eltekintve az utazás konkrét céljától, mindenesetre igen kedvező feltételekkel tartanunk azt a to. gadtást, amelyben a miniszterelnök Olaszországban részesítették, amely messze túlszárnyalta a szives vendéglátásnak, az udvariasság által követelt mértéket. Azért tulajdonított különös fontosságot ezeknek a tényeknek, mert reális alapokon és azon a valódi érdekközösségen nyugszik, mely Olaszország és Magyarország

között, kétségkívül fennáll. Ha figyelembe vesszük ezt a nagyszerű fogadtatást, akkor abból csak azt lehet következtetni, hogy az olasz állam vezetőférfiai ismét át vannak hatva a magyar-olasz érdekközösség tudatától.

Az ut. eredményéről prognózist mondva azt tartom, hogy nem volna helyes magunkat az optimizmusnak átengedni, de azt sem tartanám igazán dolognak, ha előre sikertelenséget jósolnánk és lehangoltságot keltenénk, mert egyelőre egyike sincs okunk a történeti átgondolásra. Az a kérdés, hogy szükségünk van-e feltétlenül a külföldi kölcsönre, az az én határozott véleményem, hogy erre igenis feltétlenül szükség van. Azt nem mondhatom, hogy az ország feltétel nélkül elpusztul, ha nem kap segítséget, de nézetem szerint igen súlyos megpróbáltatások menne keresztül.

Giesswein Sándor:

Bécs, május 19. Giesswein Sándor, pápai prélat, a magyar reformpárt elnöke a bécsi „Nenes 8 Uhr Blatt”-ban nyilatkozott a miniszterelnök külföldi utjáról. Nyilatkozatában a magyar parlamenti ellenzék e kiváló vezére a következőket mondta:

— Igen örültem, amikor tudomásom szereztem a magyar kormány két kiváló tagjának külföldi utazásáról és még jobban fogok örülni, ha eredményt tudnak majd elérni. Félénk azert örülök, mivel meg vagyok győződve arról, hogy a magyar kormány tagjai saját felelősséggel hallgatják azt, amit mindenki, aki a nyugati államokkal összeköttetésben áll, amúgy is tud: hogy tudniillik a külföldi elvárás azt, hogy a magyar kormányzati rendszerben változás álljon be. Mindentudjuk, hogy ez a rendszer antidemokratikus. Külföldön mindenütt azt tapasztaltam, hogy a magyar nemzetet szemben szimpátiával üdvözlik. Ha olyan események történtek, amelyeket bizonyos felelős elemek idéztek elő, úgy ezeket nem írták a magyar nemzet számlájára. A külföld azonban esodálkozik azon, hogy a magyar kormány ezekkel az elemekkel szemben eléggé nem lép fel nagyobb energiával. A külföldnek talán mindegy, hogy kik a magyar miniszterek, azonban feltétlenül követeli, hogy őszinte és nyílt politikát folytassanak.

Kállay az olasz pénzügyminiszterrel

Róma, május 19. A Volta úgynökség jelentése szerint Kállay Tibor magyar pénzügyminiszter tegnap közel 2 óra hosszat tárgyalt De Stefani olasz pénzügyminiszterrel. Ezen tárgyalások befejezése után a magyar pénzügyminiszter fogadta az olasz vezető bankok vezérigazgatóit akik Magyarországon pénzügyi helyzetéről és a felveendő kölcsön ügyéről informáltak. A pénzügyminiszter ezután Rossi kereskedelmi miniszterrel tárgyalt, akivel a mai nap folyamán folytatott tanácskozásait.

Fényes László nincs rendőri felügyelet alatt

Budapest, május 19. A múlt esztendői nemzetgyűlési választáskor Fényes László a pétervárosi kerületben mint jelölt lépett fel, de Heves vármegye alispánja nem engedte kiürülni a forradalom alatt tanúsított magatartása miatt, egyúttal pedig internálási eljárás is indított Fényes ellen. Rakovszky belügyminiszter az internálást rendőri felügyelet alá való helyezésre változtatta és így Fényes tavaly szeptember 7-ike óta egyetlen vendéglőt kivéve, sehol nyilvános helyen nem jelenhetett meg.

Mikor Fényes László tegnap a to. loncházba ment, rendes helyi jelentéskészre, köölték vele, hogy a belügyminiszter 3000-922. Bm. sz. alatt a további rendőri felügyelet alól felmentette. Megkérdeztük Fényes Lászlót, volt-e valami előzménye a fölmentésnek?

— Semmi, én a magyam részéről természetesen semmi lépést nem tettem. Egy kis közigazgatási nyári zivatar volt, ahogy jött, úgy eltűnt. Én ezen is mosolygok.

TAVASZI RUHÁKAT FESZ, TISZTIT, KIFOGÁSTALANUL GALLÉRT ÉS KEZELŐT HÖFEHÉRE MOS HRABÉCZY ZOLTÁN SZÉCHENYI-UTCA 18. SZÁM.

Akácfaillat

esapódtott ma felém a Csapó-utca. Nem a girbegurba utca kegyetlenül rövidre nyírt fáiról. Ezek szomorúan imogettek nemet, ahogy rájuk néztem a lassan boruló alkonyatban, kurtatva az illat eredetét. Valahonnan a Rákóczi-utca szép, sudár, öreg fáiról vetődhetett a lankadt kis illatcsomó, itt fészolyva szét az orrom előtt. Hát megint virágozik az akác! Gondolj vissza, kedves olvasóm, a régi akácvirágzásokra. Hány szerelem emléke jüződik a fehér fürtökhöz, amelyek hűségesen megjelentek május havában, mosolyogva üdvözlik a hajnali hazamenőt és kedveskedve dobálnak fehér szirmokat a holdvilágnál sétáló szerelmesekre. A fehér fürtök romantikája szállja meg a várost az illatfellegekkel és akitől a jólét vagy a nyomor el nem vette az idegek érzékenységet, féleljszakát hánykolódik a gyűrű, párnákon, rég asszonyá lett lányok és elhervadt asszonyok szemlein törve a fejét. Hiába vesz iontolóra régi eshetőségeket, kár volt, mondja az elmulasztott csokra gondolva s az eltűnt előszobára, ahol át kellett volna karolni a kedves nő derekát. A bukijelszoknyák és felgöngyölt bluzok fortélyai és a régi pongyolák szabadosága jár vissza az akácillatra, amelyet nem lehet kizárni a szobából. A homályból, ha fehérlelki látszott egy félig takart kebel, vagy egy derék ide vonala, kegyetlen gondolatok támadtak az álmatlan hánykolódásban. Nem, ez egyszerű nem lesz kegyes, mondta és kezét ökölbe szorítva, gondolt a holnapi talákozóra, amikor végzetes lépést kísérel meg az elfüggönyözött szoba sarkában az ostromlott nő ellen. De most ne tervelj vézetes tettet. A nőkellyet harok ideje elmult, amikor Bethlen Párisban, Londonban és Rómában járja a miniszterek fogadószobáját. Hiába tér vissza a bukijelszoknya és hiába válnak egyre szerényebbé a pongyolák dekoltázsai. Eltűrné a régi nőket és gyönyörködne a félálomban felbukkanó emlékeken. De miért tervelni, ha reggel ugyis az ajtó előtt a gond fogad s a zürichi zárlat táblázatát az ismerős bank kirakatában látod hivatalba menet?

Br.

— Övjátok, szeressétek, mentsetek meg a magyar jövődöt: a nyomorgó diákokat — a ti ilaitokat.

A prágai kereskedelmi kongresszus magyar előadói

Budapest, május 19. Jeleztük már, hogy a prágai interparlamentáris kereskedelmi kongresszuson a magyar nemzetgyűlés nagyobb delegációval vesz részt. Magyar részről a kongresszus összes programpontjaihoz külön előadó szólal fel és pedig: 1. A hosszulejárati kereskedelmi szerződések kötéséhez *Hegyesfalvy* Lajos (felszólal még *Sándor* Pál); 2. A többszörös megadóztatás kérdéséhez *Beck* Lajos; 3. A váltóra és csekkre vonatkozó törvényhozás egységesítésének kérdéséhez *Dréhr* Imre; 4. A wanzigegyzményre irányuló rendszabályokhoz *Sándor* Pál; 5. A Transzibéria kiaknázásának kérdéséhez *Will* József; 6. A bemutatásra szülő részvényeknek névre átalakítása kérdéséhez *Beck* Lajos, az egyes államok pénzügyi helyzetéről szóló sorozatban a magyar delegációról szóló sorozatban a magyar delegáció előadója *Ernst* Sándor, felszólalnak még *Beck* Lajos és *Paupera* Ferenc.) A magyar delegáció vasárnap este utazik el Budapestről, hétfőn délután lesz az ünnepélyes megnyitó, este fogadás Masaryk elnökénél, kedden kezdődnek a tárgyalások, délelőtt a bizottságok készítik elő az anyagot, délután a plénum tárgyal. A magyar delegáció úgy a bizottságok, mint a plénum munkásságában intenzív részt vesz; a tárgyalások csüörtökön este érnek véget.

HIREK

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG
politikai napilap.
A szerkesztésért ideiglenesen felelős: **RÖMER RICHARD**
Kiadó: **HEGEDÜS SÁNDOR**
irodalmi és nyomdai r.-t.
Előfizetési ár: Egy hóra 800 kor.
Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el.
Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34.
Telefon 10-20.
Éjjel Piac utca 49.
Telefon 18.
Kiadóhivatal: Piac utca 49.
Telefon 18.

Ünnepi istentisztelet

1-ső nap: Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: dr. Baltazár Dezső püspök, ágendázik: Zámory Sándor s.-lelkész, délután 5 órakor prédikál: Gyülvész István templom-egyesületi titkár. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál: Dr. Révész Imre lelkész, ágendázik: dr. Böttykös Béla s.-lelkész, délután 3 órakor prédikál: Zámory Sándor s.-lelkész. Kossuth-utcai templomban: Délelőtt 10 órakor prédikál: Baja Mihály lelkész, ágendázik: Gábor András s.-lelkész, délután 5 órakor: Ladányi Zsigmond s.-lelkész. Árpád-terea délelőtt 10 órakor prédikál: Molnár Ferenc lelkész, ágendázik: Mezey Béla vallás- és köznevelési miniszter, délután 3 órakor prédikál: Gábor András s.-lelkész. Ispótyi-templomban prédikál: Délelőtt 10 órakor Papp Ferenc s.-lelkész, ágendázik: Marton Sándor s.-lelkész, délután 3 órakor prédikál: Marton Sándor s.-lelkész. Homokkertben délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Vajda László vallás- és köznevelési miniszter, délután 3 órakor prédikál: dr. Böttykös Béla s.-lelkész. Szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Ladányi Zsigmond s.-lelkész. Nyilas-telepen délután 5 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Uray Sándor lelkész. Pallagon délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Szele György lelkész.

Kórházban: Augusztia-szanatóriumban délelőtt 9 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Uray Sándor lelkész. Belső klinikán prédikál és urvacsorát oszt G. Nagy Béla vallás- és köznevelési miniszter, délután 3 órakor prédikál: Boér Károly vallás- és köznevelési miniszter.

Pünkösdi II-ik napján: Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: Papp Imre s.-lelkész, délután 5 órakor prédikál: dr. Böttykös Béla s.-lelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál: dr. Révész Imre lelkész, délután 3 órakor prédikál Papp Imre s.-lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál: dr. Böttykös Béla s.-lelkész, délután 5 órakor prédikál: Farkas Győző evang. lelkész. Árpád-terei templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Uray Sándor lelkész, délután 3 órakor prédikál: Ladányi Zsigmond s.-lelkész. Ispótyi-templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Zámory Sándor s.-lelkész, délután 3 órakor prédikál: Gábor András s.-lelkész, délután 3 órakor prédikál: dr. Böttykös Béla s.-lelkész. Nyilas-telepen délután 5 órakor prédikál: Zámory Sándor s.-lelkész.

Tanyai istentiszteletet végeznek: 1-ső napján Fancsikán: dr. Erdős Károly lelkész-köznevelési igazgató, Ondódon a Vedres-dűlön: Gyülvész István templom-egyesületi titkár, Szepesen: dr. Veress István tanítóképző-igazgató, Hegyesen: Nagy István vallás- és köznevelési miniszter, Paczon: Kovács János vallás- és köznevelési miniszter, Ebesen: Konrád Zoltán vallás- és köznevelési miniszter.

Pünkösdi II-ik napján: Bánkon dr. Baltazár Dezső püspök, Halápon: Mezey Béla vallás- és köznevelési miniszter, Opat pusztán: Gyülvész István templom-egyesületi titkár, Ondódon a Kádarduloban Erdélyi Sándor s.-lelkész, Lilepen: G. Nagy Béla vallás- és köznevelési miniszter, Macon: Felker János s.-lelkész, Nagyecseren: Marton Sándor s.-lelkész. Mindkét napon urvacsoraszítés lesz minden tanyán.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután fél 4 órakor Egyház-terei fiúiskola VI-ik számú tanteremben.
Vasárnap iskolák: Kossuth-u. 75. sz. a. délelőtt 9 órakor, Dóczy utcében délelőtt 9 órakor, Leány-u. iskolában délelőtt 9 órakor, Csonka-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Pacesirta-u. iskolában délelőtt 9 órakor, Diakonissa Otthonban délelőtt 9 órakor, Egyháztéri fiúiskola VI-ik számú tanteremben délelőtt 11 órakor, Csapó-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor.

A Debreczeni Keresztény-Hírségi Egyesület f. hó 4-én rendes heti összejövetelét Kollégium, földszint 4. sz. a. délután 5 órakor tartja.
Hüvös idő marad. Meteorológiai intézet jelentése: Hagunkban változókéony hüvös idő uralkodik. Eső sok helyütt volt, de csak kis mennyiségben (1-2 mm között). Időprognózis: Változókéony hüvös idő várható helyenként kisebb esőkkel.

Izr. ünnepi istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai izr. templomban: Vasárnap Sobnoth ünnep este fél 8 órakor. Hétfőn ünnep reggel 7 délelőtt 10, délután 5 és este fél 8 órakor. Kedden ünnep reggel Hazkara 7. délelőtt 10 órakor. Hazkarait megelőző hitszónoklat fél 11 órakor, délután 5 és este háromnegyed 8 órakor. Hétfőn ünnep délután fél 4 órakor a hitközség tanácstermében leányok exortációs előadása, amelyen előad: Schwarz Sámuel hittanár és ünnepi beszédet tart I. dr. Schlesinger Sámuel főrabbi ur. Az elnökség.

Kinevezések a bíróságnál. Budapestről jelentik: A kormányzó a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére Ujjalussy József törvényszéki tanácselnöki címmel felruházott debreczeni kir. törvényszéki bírót és Demjanovics Miklós járásbírói elnöki címmel felruházott kir. járásbírói az ügyészséghez alelnökké. Rézler Ervin ideiglenes nyugalmazott kir. járásbíró, dr. Tóth János debreczeni kir. törvényszéki jegyző, dr. Komlóssy Imre debreczeni gyakorló ügyvédet a debreczeni kir. törvényszékhez bírákká, dr. Czeke Ferenc kir. törvényszéki titkár a nyírbátori dr. Bánfalvi József debreczeni kir. jegyzőt a debreczeni, dr. Demiske Imre debreczeni gyakorló ügyvédet a debreczeni járásbíróshoz járásbírókká kinevezte.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyam közbenjött akadályok miatt elmaradt Petőfi-zeneestélye az ünnepek után, június 2-9. között okvetlenül megioi tartatni. A zeneestélyen Havass Gáborné urnó ömeltósága és Bay Erzsike urnó ömagysága fognak szerepelni. Az estélyt dr. Szilágyi Imre ügyvéd ur rendezti, az ő neve biztosítéka az estély sikerének.
Dr. Brokes Győző egészségügyi tanácsos, Budapestről jelentik: A kormányzó a népjóléti miniszter előterjesztésére dr. Brokes Győzőnek a debreczeni m. kir. állami gyermekmenhely igazgató főorvosának a köz-

egészségügyi szolgálat terén kifejtett eredményes munkásságának elismerésül m. kir. egészségügyi tanácsosi címet adományozta.

Házasság. Scheiner Janka és Szöllösi Sándor f. hó 16-án házasságot kötöttek.

Orosz tudósok, írók és művészek az emigrációban. Az orosz emigráció lapjai érdekes felsorolásokat közölnek az orosz irodalmi és szellemi élet kiválóságainak emigrációs működéséről. Az orosz emigráció három csoportra oszlik. A nevesebb oroszok közül Berlinben élnek Alexej Tolstoj, Tolstoj Leó fia, aki hazájában szintén elismert író, azonkívül Semén Juskievics, Antoteatrov, Kadisov, Teifli, Heifen, a „Riecs” volt főszerkesztője, Remisov, a költő, Kerenski, volt miniszterelnök, Urvansov, Nemirovika-Dacsenko, Gippius és a fiatalabb írógárda tagjai *közül Segal, Rietrovski, Essenin, Kusikov, Geieb-Alexejev, Rozmov, Bretzkij és Gorny, Prágában él Surgucsev, azonkívül Arkadi Avercsenko, Bugen Csilikov és számos más kiváló író és művész. Párisban szintén számosan működnek a legnagyobb oroszok közül, így Mereskovski, Milijkov, Struve, Vinaver, Balmont, Barjadziki herceg, valamint Ossik Symov, aki mostan Amerikában tart felolvasásokat. A zeneszerek közül a francia fővárosban élnek: Rachmeninov, Glasunov, Borovskij, Isserlis, az énekesek közül Schaliapin, Smirnov, Baklanoff, Salesski, Lanski, Saporetz, Bragin, Ermolunko Jussina, Lydia Lipkovska és Vornec, az előadó művészek közül Misa Elman, Jasa Chmifetz, Josef Achron, a táncosnők közül Karsova, Smirnova, Csernichova, Fokina, Nisinskaja, a táncosok közül pedig Fokin, Vladimirov, Morokin és Poln. Az orosz szellemi élet kiválóságai Bécsben csak átmenetileg tartózkodnak. Természetesen ezek a nemzetközi viszonylatban is elsőrangú írók és művészek a proletárdiktatura terrortia folytán kénytelenek esetről-esetre alkalmi társulatokba tömörülni, így bejárni egész Európát, hogy megélhetésüket biztosítsák. Oroszországi javaikat a kommunisták ugyanis az utolsó kopekig elkobozták.

A debreczeni Tisza István tudományos társaság I. osztálya f. hó 22-én, kedden d. u. fél 6 órakor felolvasó ülést tart, amelyen dr. Pap Károly rendes tag, a magyar irodalomtörténet kiváló tanára Horvát István irodalomtörténetéről, dr. Leifler Béla vál. tag pedig székfoglalóul az újabb svéd líráról tart igen érdekesnek ígérkező felolvasást. Az ülésre a társulat tagjait és az érdeklődő közönséget az elnökség tisztelettel meghívja.

Pünkösdi vasárnapján ha jót akarunk tenni, adakozzunk az éhezö diákok javára.

Kinek mennyi föld kell? Debreczen város területére elrendelt földhírtokrendezési munkálatok lefolytatására alakult tárgyaló bizottság intézkedése folytán felhívatnak a földigénylős végett jelentkezett összes érdekeltek, hogy annak bejelentése végett, miszerint pontosan milyen nagyságu földet óhajtanának megváltani és azonnali megváltást kérnek-e vagy a megváltás elhalasztása mellett egyelőre csupán haszonbérletre irányul kérelmük, a következő módozatok szerint a városi előjárásnál (Rendőrségi épület, földszint 42. sz. szobában) hétköznapiokon a délelőtti hivatalos órák ideje alatt jelentkezhetnek és pedig május 2-től 9-éig a hadi rokkantak; május 11-től 19-éig a hadi özvegyek; május 22-től május 30-ig a vitézségi érmesek. Az elmaradtak minden csoportból május 30-ig jelentkezhetnek. Debreczen, 1923. május 18. Városi előjáróság.

Nem ad ki a posta telefonkönyvet. A posta- és táviratigazgatóság közli: Ujabbban egyre több magánvállalkozás gyűjt a távbeszélő előfizetők foglalkozás szerinti (szak-) névsorára s az ebben közölcendö hirdetésekre megrendelést. Minthogy a gyűjtés többnyire olyan formában s olyan szövegi nyomtatványok felhasználásával történik, hogy a közönség nagyjórésze ezek alapján a postának tulajdonítja az egész vállalkozást, a m. kir. posta ugy a saját, mint a közönség érdekében szüksegesnek tartja ezuton kijelenteni, hogy szaknévsor hivatalos kiadásával ezidőszert nem foglalkozik és mások részére sem adott annak kiadására megbízást.

Lipcsei Szörmeház!
Kohn Sándor szöcsmeister
Nyil-utca 139. szám,
az Árpád teri villamos megállónál.

Javitást, alakítást, szörmefestést vállalok
lipcsei módszerre.
Női hársnyör bekecsék készítenek a legújabb divat szerlat.

Alföldi könyv- és papírkereskedés
ismét megnyílt! Hunyadi-utca 14. sz.
TELEFON: 14-86.

— Pünkösdi vasárnapra a nyomorgó diákoké.

— Eljegyzés. Weinberger Zsigmond eljegyzte Sohler Rózsát Nyíregyházáról.

— Az őszi buza a jó közepesnél jobb. A földművelésügyi minisztérium jelentése: A buzavetések mindenütt szépen fejlődtek. A korai vetések a későbbieknél jobbak, bár ezek is sokat javultak az utóbbi időben. Az őszi rozsvetések, bár a szárazságtól kissé szenvedtek, általában kielégítő és erőteljes fejlődést mutatnak. A rozsvetések általában kielégítő és erőteljes fejlődést mutatnak. A beérkezett minősítő becsülés szerint a őszi buzavetések állása ezidőszakra a jó közepesnél jobbnak mondható. Ugyanez vonatkozik az őszi rozsvetésre is az országos átlagban. A tavaszi buza és tavaszi rozsvetések kedvezően állnak és kelően bokrosodtak. Az árpa- és zabvetések jól és egyenletesen keltek és elég szép fejlődésnek indultak. A tengerit igen kevés kivétellel mindenütt elvetették már és a korábbiak fejlődése szép és egyenletes. A burgonyautótest mindenütt befejezték és az ültetvények általában szépen és jól keltek ki. A cukor- és takarmányrépa kevés kivétellel egyenletesen és szépen fejlődik.

— Iparosok ügyelmébe. A Baross-szövetség folyó hó 20-án vasárnap, délelőtt 11 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében közgazdasági előadást tart. Az előadó Diezlg Lajos kamarai fogalmazó lesz, aki ismeri széleskörű tudásával fogja tárgyalni a vámpolitikánk jövőbeni alakulását. A vámok, a külkereskedelmi kérdések nemcsak életbe vágó fontosságúak, de feltétlen elsőrangú jelentőséggel bírnak, mint érdekes problémák az iparos és kereskedő világban is. Az ipartestület kéri az iparosokat, hogy ezen rendkívül érdekes előadásra minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— Diáknapi ma!

— Előadás a drótmékküli táviró és léptető-egység. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet debreczeni osztálya t. hó 26-án délután 6 órakor a vármegyeház dísztermében egy ritka érdekes ismerető előadást rendez, melykor is a nagy tudású fizikai tanár, Morvai Ferenc felolvasásával kapcsolatosan a XX-ik század legcsodásabb találmányát, a drótmékküli táviró és telefon működését mutatja be. — Hogy ne csak a szakemberek, de az érdeklődő nagyközönség előtt is szemléltethetőleg bemutathassa a technika ezen vívmányának működését, sikerült az egyet vezetőségének ki- eszközölni, hogy jelzett napon a csepeli rádióállomáson leadóadó jelzés, illetve zenezámmak a megyeházán felállítandó készülék után való feltevése a közönség általi érdeklődése is lehetővé válik az előadás kapcsán. Az előadásra — melyre külön még visszatérünk — felhívjuk olvasóink figyelmét.

— A nemzetközi Duna-bizottság magyar képviselőjének gázmérgezése. — Pozsonyból jelenti tudósítónk: A Duna-bizottság a napokban fontos tanácskozásraült össze. Valamennyi állam képviselője jelen volt már, csak Pósfay Virgil magyar meghatalmazott miniszter hiányzott. Pósfay távolléte gyanússá vált, különösen akkor, amikor a bizottság palotájában levő lakásának ajtaját belülről zárva találták. A többi dunai államok delegátusai feltörték Pósfay lakásának ajtaját és a magyar meghatalmazott minisztert a fűrdőszobában levő diványon eszméletlen állapotban találták. Azonnal orvost hívtak, aki súlyos gázmérgezést állapított meg. Kiderült, hogy a fűrdőszoba gázcsapja megrepedt és ez okozta a könnyen végzetessé válható balesetet. Pósfay minisztert azonnal szanatóriumba szállították, ahol több napig ápolták. A magyar delegátus tegnap délelőtt a szanatóriumot egészségesen elhagyta és hajón Budapestre utazott, ahová már valószínűleg meg is érkezett. Különös, hogy az esetről semmilyen hivatalos jelentést nem adtak ki.

— Európa egyik legnagyobb iaerdekeltségének biztosítása az Ivriánál. A mostani időkben megkötött nagy biztosítások közül edemesnek tartjuk közölni a Foresta teljes nevére „Foresta Societa Anonima Pentru Industrie de Iemne” Románia legnagyobb iaerdekeltségének biztosítását, amelynek központi igazgatósága azelőtt Milánóban, jelenleg Zürichben székel és a román vállalatok részére külön igazgatósággal bír Bukarest-

ben. A vállalathoz 18 nagy üzlet tartozik Románia és Erdély területén és 3 dunai hajórakodó Orsován, Galacon és Brailában, továbbá tengeri kikötő-raktár Konstancaiban. A telepeken levő építmények, berendezések, vasúti parkok, erdélyi épületek, drótkötelpályák értéke cca 300.000.000 lei, az összes fűrészeknél és raktártelepeknél levő készletek értéke cca 400 millió lei és a döntő irakészletek értéke cca 250 millió lei, úgy hogy a tőzbiztosításra feladott érték majdnem 1 milliárd lei. A szóbanforgó biztosítások a jelenlegi Romániában körülbélül a legnagyobbak, amelyek egy cégnél előfordultak és így érhető, hogy a biztosítások megszerzése érdekében a társaságok minden elkövettek. A biztosítások eszközzésére a cégtől véglegesen a Debreczenben is képvisellett bíró Ivria biztosító r.-t. és Lloydul Román kaptak megbízást. A biztosítási díj cca 9-10 millió leit tesz ki.

— Milliárdos fizetésképtelenség Bécsben. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Az osztrák főváros egyik legnagyobb szabókellék-cége, Pinkas Hirschern, fizetésképtelenséget jelentett be. A passzívák meghaladják az egy milliárd osztrák koronát. A fizetésképtelen cég hitelezőivel ki akar egyezni.

— A városi muzeum Pünkösdi első napján zárva marad, második napján hétfőn délelőtt és délután nyitva lesz. A képtár hétfőn délelőtt tekinthető meg.

— Utolsó est. A Munkás-Otthon Szövetkezet tánciskolájában (Magit-fürdő) dísztermében május 21-én, pünkösdi másodnapján este tánciskolázó táncmulatság tartatik. Az új táncanfolyam kedden este veszi kezdetét.

— Vértessy uszoda és strandfürdő ma megnyílik. Uszák oktatást főváros okleveles uszómester intzi. Jó vendéglő és cigányzene várja az üdülői vágó közönséget.

— Jég kapható a tüzoltóaktanyában. A mentőállomás parancsnoksága közli, hogy vasárnapról kezdve orvosi rendelre a tüzoltóaktanyában betegek részére jég kapható. Szegélyek részére hatóság orvosi igazolásra a jég kiszolgáltatása díjtalan.

— A Műpártoló Egyesület képkiallítása Szoboszlón. A harmadik vándorkiallítást pünkösztör rendezi a Műpártoló Egyesület Szoboszlón. A tárlaton 50-60 jól összeválogatott képpel szerepelnek a debreczeni s a környékbeli festők. A kiállítás a polgári iskola dísztermében nyílik meg vasárnap délelőtt 11 órakor, ünnepies keretek között. A kiállítás négy napig marad nyitva, naponta 9 órától este 7 óráig.

— Megnyílt Róna fényképezési saloma. Piac-utca 58. szám alatt, I. em.

— Molykár ellen szörmek megóvó-sait felelősséggel vállal Klonda szücs, Iparkamara. Telefon 14-25.

— Vízvezetési és bádógosmunkát Fülöp, Csapó-utca 3. Telefon 917.

— Tükrögyártás, üvegciszolás, rég tükrök ujja öntése, üvegtárgyak díszítése Sipkovits Béla üvegműipari vállalata Sziv-utca 15-14. Telefon 356.

— Gyöngyök, ruhadíszek, csipkék, szallagok legnagyobb választékban Benyáts Emil főtéri üzletében.

— Ékszerket legmagasabb ár mellett vesz Weisz Mihály és Társa, Hatvan-utca 1. Püspöki palota.

— Érteítés. Debreczeni mechanikai fűhőneművállalat üzemét e hó 22-én Széchenyi-utca 30. szám alatt megkezd. Villanyra való berendezése garantálja a precíz és gyors munkát.

Szőnyeg, függöny, ágyterítő és lópokrócot
a legolcsóbban beszerezhet
HORN ÉS ERDÉLYI CÉGNÉL
Debreczen, Kossuth-utca 19. szám.

MEGNYÍLT A BÓDOGH-ÉLE KIOSZK!
Legfinomabb fagyalt, jegeskáv, tejszín,
habos csokoládé, tejeskáv kapható.
Szolid árak!

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

VASÁRNAP délután: **Boszorkány**. HÉTFŐN délután: **Artatlan Szüsz**.
Egész héten minden este: **Baladér**. VASÁRNAP 27-én: **Aranymadár**.

Száz operaelőadás két év alatt

Természetesen vidéki város az, ahol a századik operaelőadást ünnepele-
tek, épen tegnapelőtt és azok csodál-
kozására, akik a magyar vidéki vá-
rosok kulturéletének színvonalát a
Debreczen kulturájával mérik, kife-
lentük, hogy ez a vidéki város Ma-
gyarországon van. Csonkamagyaror-
szágon és felényi lakosa van, mint
Debreczennek. Ez a város Miskolc.
Vidéki város zenei életében, színházi
életében nagy szó ez a száz opera-
előadás. Azt jelenti, hogy két év
alatt legalább tíz operát mutatott be
a miskolci színház közönségének,
hogy minden hat héten opera-repriz
van Miskolcon. Viszont az, hogy a
miskolci közönségnek minden hat
héten szüksége van egy opera-re-
prizre, azt jelenti, hogy virágzó ott a
színházi és a zenei élet. Az pedig
tudni való, hogy ilyen virágzó élet
ilyen érdeklődés nem terem meg ma-
gától. Vagyis hogy valaki, valakik,
akiknek befolyásuk volt a miskolci
színházra, hosszú időn át céltudatos
munkával közönséget neveltek a klas-
zikus muzsikának — a mindenkori
színházi igazgatók segítségével. Er-
demes munka, derek munka volt s
az eredményre büszke lehet a mis-
kolci színház, a miskolci színházi
bizottság és a miskolci városi tanács.
Gratulálunk mi is nekik, anint
a jubileumra gratuláltak egymásnak
a miskolci polgármester és a mis-
kolci színházigazgató.

És most nézzünk körül egy kicsit
idehaza.

Ha volna kedvünk tréfához, azt
mondanánk, hogy elsősorban nincs is
polgármesterünk. De sokkal szomor-
rubh a dolog és sokkal jobban iri-
gyeljük Miskolcot színházának, szin-
ügyi bizottságának és városi tanács-
nak kulturájáért, semhogy tréfára
fordítanánk a beszédet. Nem panas-
kodhatunk Kardoss Géza színház-
igazgató ellen. Régen volt itt színész,
elmen, imen, elfelejtette Debreczen
s amikor ismét visszajött, a városi
tanács és a színházi bizottság után
ítelte meg Debreczen. És épen amik-
or visszajött közénk, mondta ki a
városi tanács vagy a színházi bizott-
ság. — Isten engem, ma már nem
tudom, hogy melyik a nemes város
két kiváló kulturtevéző testülete
közül, — hogy Debreczenben ne
tartson operaszemélyzetet a színház-
igazgató, mert Debreczennek nem kell
operaelőadás. Eleinte utána is akar-
tam nézni, hogy melyik edemes tes-
tület mondta ki, de aztán felesleges-
nek tartottam. Jól emlékezem, hogy
az egyik kimondta és a másik nem
ültakozott ellene, tehát a felelősség
kérdésében osztozik mind a kettő. —
Mert tiltakozni kellett volna ez ellen
akármelyiknek, hisz joguk van ellen-
őrizni egymást. Akkor volt is valami
mozgólódás újságokban, olyanok kö-
rében, akik hátorokodnak az operett-
nél nehezebb fajsúlyu zenét is érteni
és szeretni, a tanács vagy a színházi
bizottság szava és tanúságtétele ellen-
ére is. De akkor igen nehéz idők
jöttek ránk, a gazdasági és a polti-
kai élet harcai, változásai mindenkit
elfoglaltak. Lassankint elaludt az
egész ügy, bár voltak, akiket mindig
bántott ez a határozat. Jól van, hiszen
értették, hogy a város urai el-elbő-

biskoltak egy-egy operaelőadás alatt
s félálomban vágyakozva gondoltak
vissza a legutóbbi operett pompás
vanszterjére, a szubrett formás tér-
dére, amint selymekben kivillant az
ingerlő fodrok közül. Az operák líve-
mélányolták azt a kellemes kis bi-
zsergést, ami jogos egész artatlan és
megengedhető példás életi család-
apáknál is. De hát, Istenem, nem kel-
lemes az a kis szundítás a kiadós va-
csora után a városi páholyban? S ha
jogos volt az a kis bizsergés, megta-
lálhattak vasárnap, vagy harmadnap
este, edemes volt-e és jogos volt-e
megfiosztani a debreczeni színház lá-
toogatóinak egy jelentékeny száze-
kát attól a muzsikától, amit ők sze-
rettek hallani a Csokonai-színházban?
Mert bizonyítani nem kell, hogy meg-
fiosztották. Bofond lett volna az a
színházigazgató, aki olyat ad, amit nem-
csak hogy nem kértek tőle, de kife-
lentették, hogy nem kell. S hogy jo-
gos volt-e a megfiosztás? Isten őriz,
hogy most statisztikát mutassanak a
Parasztecsület előadásairól. Adrák
nyolcszor vagy tízszer, nem tudom
és edemes is volt meghallgatni. Ha
kevesen nézték meg, akkor ez a ta-
nács és a színházi bizottság színházi,
zenei politikájának eredménye. Gra-
tuláljanak egymásnak hozzá. Népszá-
vazás sem dönti el a kérdést. Ha ke-
vesebben vannak Debreczenben a
klasszikus zenét kedvelők, szaporí-
tani kell a számukat, terjeszteni kell
a zene szeretetét, hivatelt kell gyü-
teni neki, amíg a botfülek is meg-
nyílnak és hallanak. Mindez pedig az
általános kulturálisvonal emelésének
ügye s így a színházi bizottságunk és
a városi tanácsunk emines kötele-
sége. Ennek ellenére elvették a szin-
házigazgató kedvét és igyekezett, hogy
operát is adjon és a nemes dallamok
két évig száműzve maradtak a Csok-
onai-színház szinpadáról. Végül is a
véletlen hozzáségitette Kardoss Géza
egy kiválóan képzett s nagyserű
operaelőadásához, akinek magasba
ívelő pályáján épen csak hogy a szer-
redet kezdete Debreczen, egy szubret-
primadonnához, akit színházi csodála-
tosan szép hanggal áldott meg az Isten
és felzendült három év óta elő-
ször az első opera a Csokonai-szín-
ház falai között. A városi tanács és
a színházi bizottságunk semmi része,
semmi érdeme nem volt ebben, sőt
akarattuk ellenére történt.

Mindezt pedig nem helyi aktualitás
nélkül hánytorgatjuk fel a miskolci
századik operaelőadás alkalmából. A
szomorú aktualitást az adja meg a
dolognak, hogy a nemes város tanácsa
most is, a három év tanúságai
után is, csupán két táncosnőt követel
Kardoss Gézától. Holott most áll a
társulat átszervezés előtt és most
kellene forszírozni például egy ren-
dező szerződötetésének kérdését, akit
nem az opera, szóval nem hazanem
beszélünk, hanem a komoly prózai és
operettprogram sikeres megvalósítása
mulik. Aztán van még sok egyéb ko-
moly kérdés is. Hiányozni kell a
jó betöltés. Szerződöttemi kell pé-
ldául egy jó tenoristát is. Ne véle a
tanács, hogy a tenorista csak operák-
hoz szükséges. Nagyon sok modern
és régi operettet nem lehet előadni
tenorista nélkül. Aztán egy bass-buffo
is kellene. Igen jó hasznát lehetne
venni nemcsak az operáknál, amiknek
előadására, — csak le ne beszélje a
tanács — Kardoss igazgató most
be-már komolyan törekszik. Nem be-
szélünk a lírai szerelmek, a vígjátéki
szubrett és a drámai hős színész szer-
ződötetéséről, minthogy ezek nem sze-
reprelhetnek operettekben. És csak
ezek után, ezeknek a hiányoknak
tényleges betöltése után lehet szó,
mint felesleges fényvészéről, a két tánc-
osnőről.

Debreczen zenei élete lezülleszté-
sének súlyos vádiát bizony, bárhogy
igyekezzünk is, alig tudjuk levenni a
tanácsról és a színházi bizottságról.
Most hát arra kell felhívniuk a fi-
gyelmüket, hogy a prózai műfajok és
operett lejáratásának vádija is elé-
heti őket. Mégis talán fontolóra kel-

lene venni a
molyan töröd-
tem, hogy a
a tuzrendesz-
tott a tanács
a színházi
Hamlet apia
mutatni a ta-
igazgató által
várvát. Ez a
zoltatás terén
ford.

— Ez adja m
kolci század
leszámolónak
százados jub
beszélünk. E
násot, sem

A Csok

A Bajadér
rette semmi
hogy akár z
esztétika sz
meg. A zene
resznik eny
és évek óta
europára szí
mely a dob
tásával, buja
mindenaron
kálni. — el
híndu zenét.
keletes ellen
összeolvast
mely líra bo
küli, egyfor
ember élete.
csupa roma
ta. Az a me
egymástól a
talan görög
eluralkodása
munkájára é
fellődése át
vált europai
és a keleti
tenre áott.
nevezett „ko
nrova, ol
kevessé fin
becsülhet m
kevésbbé iz
mely az é
líra, erotik
lendő búne
kám, bélyeg
dallamokból
nyomja zen
Semmi m
librettónak
gyonfányok
lett kosztium
formában, a
resztül eljut
lennes-pérsz
kritikai, a tr
ban a mag
— egyfélé
álló szinpad
hazug és b
— amely a
elsődorva a
tette — hoz
lását. Igazu
rít a bécs
utca, amel
mások szer
operett s a
cia hagyom
rett megfo
Ez a libr
hibáért adia
lőszimtelns
mondhatni
töreszik h
ler gesztyu
hangsúlyal
— anélkül
mese friss
rőlyos, m
must. Az e
a szellem

Megál
Apoll
Piac-
feltűn
népsz
idény
válasz
gítő
kelme
vász
Tekintse
Tel

nyomda-technikai tévedés folytán, ki-
maradt vitéz Szentgyörgyi Lajos m.
kir. ny. tábornok, biharvármegyei
székkapitány, aki pedig a tornaver-
seny nemzeti jelentőségétől áthatva
már eddig is magyértékű támoga-

tásban részesítette az ifjúsági olym-
piász ügyét. A rendezőbizottság ez-
után iktatja be a védőkök névsorába
Szentgyörgyi tábornoknak Debreczen
és a Tiszántul határára kívül is álta-
lános ismert és tisztelt nevét.

A Békessy Béla Club debreczeni vivóversenye

A debreczeni Békessy Béla Vivó
Club hétfői versenye országos ese-
mény lesz, mert a magyar vivósport
legelső reprezentánsai mérkőz-
nek kardjukat annak a Békessy Bélának
emlékére, akinek kardja előtt az
egész világ meghajolt.

Siri esőnd fogadta a londoni olim-
piászon a stadion árbócára felröp-
penő magyar tricolor, amely Békessy
Béla kardjának félelmetes erejét hir-
dette: Anglia meghajolt, de nem ün-
nepelt. Az egész világ revansra ké-
szült. Stockholmban azonban ismét
megtörtént az egyedül álló eset: egy
kis nemzet harci erejét, férfias
küzdőerejét ünneplte a Stadion nem-
zetközi sokasága, a három árbocon
egyszerre lengő magyar színeket kö-
szöntve, egyben közülük Békessy
győzelmének hódolva.

Amikor élesre köszörülték a kar-
dot, Békessy Béla akkor is a legelső
sorban forgatta a maga tiszta jegy-
verét, mellyel annyi dicsőséget szer-
zett a magyar nemzetnek. Hiába
hívta a megismételt rendelet a Ludo-
vika tanárának, férfiasan küzdött to-
vább és elveszett, mint hős a világ-
háború második esztendejében.

Halála méltó volt életéhez. Karddal
kezében élt és halt mint az egész
férfi, rettenhetetlen katona és hű baj-
társ ideálja.

Hogy a magyar kard ma megha-
folni képesítse a világot, az iörész-
ben Békessy huszárkapitány mara-
dandó érdeme s ha majd az olimpiá-
szon az ő szellemében küzdő magyar
vivók győzzenek után mindhárom ár-
bocán a stadionnak ismét magyar szí-
neket esattogtat a szél, egy egész
nemzedék külföldi tisztelgő gondola-
tái a halott bajtárs felé.

A püföldi emlékversenyen az ő
tiszta emlékének legyében mérik ös-
sze kardjukat a világ első vivói, sőt
a zsuri is úgy van összeállítva, hogy
ebben Békessy küzdőtársai, dicsősé-
gének osztályosai foglalnak helyet.
Az előkelő és népes mezőny az utó-
nevezésekkel kibővült: A Vén Fluk
Vivó Clubja dr. Kovács Győzöt és
Miskolcz két legjobb versenyzőjét
indítja.

A szokatlanul nagy számu nevezés-
re való tekintettel az előmérkőzése-
ket püföld másodnapján délelőtt 9
órákor kezdik meg a református fő-
gimnázium tornatermében. A mérkő-
zések ideje alatt, ami valószínűleg a
kora délutáni órákig elnyúlik, a kö-
zönség tetszése szerint sétálva vagy
ülve nézheti végig azokat.

A döntő mérkőzés délután 5 órákor
lesz a Bika pompásan feldíszített

**LEGNAGYOBB
KALAP
VÁLASZTÉK.
OLCSÓ ÁRAK.
Herman és Friedmann
Piac-utca 10.
Bikával szemben.**

**Mint a bomba,
ny hat a drágaságban a bír, hogy az
Arany Bika
divatházban**

nygyon olcsó áron
vásárolhat. Női- és
férfi divatcikkek, kosz-
lüm- és ruhaszövetek,
zephirek, selymek,
vászna, grenadinok
dus választékban.
Telefon szám: 766.

dísztermében, amelynek minden egyes
pontjáról egyforma plaszticitással
bontakozik ki a közepén magasra
emelt pódiumon lefolyó küzdőiem. A
győztest előre megíósolni lehetetlen,
müde valósímség szerint dr. Posta,
Trestyánszky, Széchy, Glykai sz közöl
fog kikerülni, meglepetést Bogey szá-
zados és a pécsiek kitünő Mejnka
tüzérszázados okozhat.

Jegyek az előmérkőzésre a verseny
előtt a ref. főgimnáziumban, délután
fél 5 órától pedig a Bika díszterme
előtti pénztárnál váltható.

Békessy Béla kardja számtalan szor
szerzett dicsőségre szűkebb hazájának,
Debreczennek is s így kötelesség az
emléke előtt tisztelgés. Minden fel-
meg is van rá, hogy a Békessy em-
lékverseny nem csak sportbéli, ha-
nem társadalmilag is kiemelkedő ese-
mény lesz.

KÖZGAZDASÁG

Tőzsdei magánforgalom

A részvénypiacon a bankok és bi-
zományosok közti forgalomban el-
esendőségű az üzlet. A hangulat ba-
rátságos, az árfolyamok a tegnapi
zárárfolyamokhoz igazodtak. A kö-
vetkező kurzusok voltak forgalomban.
Államvasút 101-103000, Rima 29-
29500, Salgó 117-118000, Osztrák Hi-
tel 15600, Magyar Hitel 47-48000, Iz-
zó 88-90000, Cukor 510000, Kőszén
382-384000, Georgia 142-143000,
Schlick 29-30000.

A devizaközpon- tisvatalos árfolyamai

Váltók:	Vétel	Eladás
Napoleon pénz	19000.-	—
Hollandi forint	2042.-	2102.-
Angol font	24150.-	24750.-
Márka	0.13	0.14
Lira	-259.-	269.-
Francia frank	553.-	563.-
Szokol	150.-	162.-
Svájci frank	950.-	980.-
Lei	-25.50	27.50
Osztrák korona	0.074	0.077
Dollár	5240.-	5390.-
Lengyel márka	0.0114	0.0116
Dinár	54.-	56.-

Devizák:	Vétel	Eladás
Amsterdam	2092.-	2102.-
Belgrád	54.-	56.-
London	24125.-	24725.-
Berlin	0.11	0.13
Olaszország	254.-	264.-
Páris	348.-	358.-
Prága	156.-	162.-
Zürich	940.-	970.-
Bécs	0.074	0.077
Newyork	5220.-	5370.-
Varsó	0.0114	0.0126
Bukarest	25.50	27.50

A Déli-vasut elvesztette részvény-
tőzsdének felét. Bécsi szerkesztősé-
günk jelent: Miként már jelentettük,
a Déli vasut 17-én tartja rendkívüli
közgyűlést, amelyen az igazgatóság
elő fogja terjeszteni az utódállamok
római egyezményét. Az új egyezmény
alapján az igazgatóság máris elkészít-
ette a megnyitó mérleget, amely sze-
rint az alaptőkének több mint fele,
145.639,200 frank elveszett. Az igaz-
gatóság a közgyűlésre fogja bízni an-
nak eldöntését, vajjon le akarják-e
szállítani az alaptőkét? Az igazgató-
ság az előterjesztendő jelentésben az-
után kifejti azt, hogy a római egyez-
mény a Déli vasutat az összeomlástól
mentette meg, a részvényesek ugyan
a következő években nem számíthat-
nak valami fényes osztaléokra, azonban
a vállalat fennállására a szanalás sí-
kere biztosítva van.

Tudja-e már?

hogy mindennemű üveget és por-
cellánt legolcsóbban csakis a
Krisztály üvega-
házban vásárol-
hat.

Szent Anna-utca 6. szám alatt.

Debreczeni Műkőgyár Rt.
ajánlja teljesen

fagyálló sirköveit.

Nagy választék!

Városi raktár:
Kegyes Ferenc
sirkövezetében Piac-utca 58.

Gyártelep:
Füredő-u. 2. sz.

Felhívás.

Üzletátvétel folytán fel-
hívom Vetéssy Károly
Bethlen-utca 36. sz. alatti
fűszerkereskedő hitelezőit,
hogy követeléseiket igazoló
adataik beküldése kap-
csán nyolc napon belül
nálam jelentsék be, mert
különbön követelésükért
mindennemű felelősség ki-
záratik.

Dr. Grünberger Jakab ügyvéd,
Ferencz József-ut 58.

KARDOS LÁSZLÓNÁL

DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 9
Alapítva: 1831. évben.
Monyasszonyi és vologényi
kelengyek.
Mindennemű vászna, da
maszlok
Női, férfi-, gyermek fehér-
neműek.
Já mindössz. Szabolc árak. Nag választék.

Gazdálkodók figyelmébe!

- I. rendű cárna
ceig nadrág . . . 3500-8000
- Strux nadrág . . . 7500-8000
- Béleccelen nyári
ka at . . . 3500-7800
- I. rendű klot bé-
léses kabát . . . 8400-16000
- Börzegélyes téi
kabát . . . 25000-30000
- Gyapjus öv. tek
métere . . . 8400-13500
- Kartonok . . . 1480-1700
- Szíves és fehér
grenadinok . . . 2500-4400
- Francia voal . . . 1700-1800
- Vászon, kanavász, zefirek
: : nagy választékban. : :
- Magyar-német mértékotáni szabóság.

KLEIN LIPÓT

kézmű, posztó és kész íróíruba
raktára DEBRECZEN,
DÉGENFELD-TÉR 8.

Zománcozott LEMEZEDÉNYEK

megérkeztek.
Minden mennyiségben kaphatok.
Vízszenteladónak megfelelő áron

1 óth Gyula
vaskereskedése
Debreczen.
TELEFON SZÁM 20.

Zsoldos tanintézet

a legolcsóbban készít elő
magánvizsgákra

Összefoglaló tankönyve.

A középiskola négy alsó osztályának
tananyaga két kötetben. Megrendelhető
Budapest, VII., Dohány-u. 84.

Önkéntes árverés!

Piac-utca 31. sz. I. eme-
leten irodafelszerelések, írógép,
Wertheim-szekrény, jogi köny-
vek, egyéb ingóságok
1923 május 23-án, szer-
dán délután 2 órákor ön-
kéntes árverésen azonnali kész-
pénzfizetés mellett eladtnak.

Apró hirdetések

Hock József vármegyei t. főjegyző
Országos Földbirtokrendező Biróság
által engedélyezett ingatlanforgalmi
irodája Debreczen, Szent Anna-utca
4. Telefon 14-76., vesz és elad há-
zat, szőlőt, földbirtokot.

Ebédlők, hálók, butorok legolcsóbb-
ban beszerezhetők Piac-utca 83., az
udvarban.

Junius I-re belépésre keresek fiatal
vegyesszakmát érő kereskedősége-
det, vagy jó házból való tanulót, ki
már volt üzletben, előnyben részesül.
Lindenfeld Gyula, Esztár.

Eladó 15 méter fedélszerkezet,
oska cserép, atók, keményfageren-
dák Hatvan-u. 64.

1000 kertészéket, asztalt, karszék és
fekvőszéket, míg készlet tart, nagy-
ban és kicsinyben gyári árbán a kö-
zönség rendelkezésére bocsát Vasbu-
torgyár.

Tizedemérleget sulyal, 5-7 mm-ig
veszek. Révi, Hatvan-utca.

1.000.000 koronával és elsőrendű
nőruhavarodással társulnék meg-
levő üzlethez. Ajánlatot „Varroda”
jeligére a kiadóba kérek.

Permetezőgépek szakszerű javítá-
sát vállalja Auspitz bádogos. Rá-
kóczi-utca 1.
Ágy, komplett szalongszék,
consol tükör, zsákok stb. eladók.
Vár-utca 11.

Zander-féle és vizgyógyintézetemben
 az órák beosztásai:
Férfiak: d. e. 7-10 óráig,
 d. u. 5-1,8 óráig.
Nők: d. e. 10-1 óráig,
 d. u. 2-5 óráig
 látogathatják az intézetet.
 Vízkurák, iszap-, szénsavasfürdők,
 Zander-féle és svéd gyógytorna.
 Tisztelettel
Dr. Szász Adolf
 orvos, tulajdosos.

Munkásleányt felvesz a
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
 rt. könyvkötészei osztálya
Piac-utca 49. szám.

Legszébb alkalmi ajándék egy prima
zsebóra
 Omega. Doxa. Longines.
 Inga órák minden butor színben.
 Divalos ékszerek, leggyűrűk —
 legolcsóbban kaphatók —
BLATTNER BELA
 órák és ékszerész, Kossuth-u. 4.
 Arany, ezüst beváltás!

AMATŐR FÉNYKÉPEZŐKNEK
 1923 májusi árjegyzéket bérmentve küld
HERLANGO Magyar foto-
 ipar r.t.
 Budapest, VII., Király-utca 99. sz.
 Telefon: József 119-50.

Értesítjük
 a l. hölgyközönséget, hogy
Kossuth-utca 26. szám alatt
 angol és francia nőidivatter-
 mel nyitottunk. A legfinomabb
 izlésnek is megfelelő toalettek-
 ket pontosan és jutányos árban
 készítünk.
 „Belvárosi nőidivatterem”
Haás Viola és Társa.

Központi Élelétár
Miklós-utca 2. sz.
 (Apolló mozgóval szemben).
 Kapható jutányos áron
 mindennemű liszt őrle-
 mény, buza dara, korpá,
 bab, burgonya 25, és
 egyéb élelmiszert.
Telefon sz. 13-93.

SZEPLŐ, PATTANÁS és BŐRBANTALMAK ELLEN
 használjon
KORZÓ „ÉVA” ARCKENŐCSÖT ÉS SZAPPANT!
PIPERE SZAPPANOK ÉS MINDENFÉLE ILLATSZEREK
 legolcsóbban beszerezhetők a
KORZÓ DROGUERIÁBAN, PIAC-UTCA 42.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR

Debreczenben, Ferencz József-ut 16. szám.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank affiliált intézete.
 Alaptőke 10.000.000 K. Tartalékok 10.000.000 K.
 Betétállomány 85.000.000 K. Alapított: 1872. évben.

ÜZLETÁGAI:

Takarékbetétek, csekkszámok, váltóleszámitó-
 lás, törlesztéses és jelzálog-kölcsönök. Értékpa-
 pirok és külföldi pénzek vétele és eladása, tőzs-
 dei megbízások, hitelek bel- és külföldre. Előle-
 gek értékpapírokra és árukra. Saját áruraktár.

Affiliált intézetei: Kereskedelmi és Iparbank
 R.-T. Nyiregyháza, Gazdasági Bank R.-T. Hajdu-
 szoboszló, Hajdunánási Gazdasági Bank R.-T.,
 Kábel Takarékpénztár R.-T., Biharmegyei Ke-
 reskedelmi Bank R.-T. Berettyóújfalú.

Az Első debreczeni mészhomok téglagyár rt.
 Diószegi-uti gyártelepén szolid napi árban
 állandóan kapható kicsinyben és vagonkételekben
mészhomoktégla
 cementcserép, mész és mákcement.
 Telefon 10-09.

Magyar általános hitelbank debreczeni fiókja

jelenleg az ARANY BIKÁ épületében,
**1923. évi június 1-től PIAC-
 UTCA 45. számú** saját házában.

Fiókok és affiliált intézetek a nagyobb városokban.

Foglalkozik: **a banküz-
 let minden ágával,
 elfogad betéteket. ::**

Folyószámlai hitelek, finan-
 czirozások, értékpapírüzlet.
 Vásárol és elad **minden-
 nemű külföldi pénze-
 ket.** A Devizaközpont tagja.

Az intézet saját tőkéje **2 milliárd 750
 millió korona.** - - Alapított 1867.

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank

DEBRECZENI FIÓKJA

Piac-utca 28., Városi bérpalota.
 Alaptőke és tartalékok egy milliárd korona. Alakult 1869-ben.

Bankosztálya:

(Telefon 35. Telefon 9-41)

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó- és csekkszámára a
 legelőnyösebb kamatozás mellett. Atutalásokat eszközöl az
 összes külföldi piacokra. Devizákat és valutákat vesz és elad
 a legelőnyösebb napi áron. Elfogad mindennemű tőzsdei
 00 megbízást értékpapírok vételére és eladására. 00

Áruosztálya:

Piac-utca 26. sz. Városi bérpalota.
 (Telefon 11-66, 11-67. és 11-68. sz.)

Foglalkozik mindennemű mezőgazdasági termények nagy-
 00 ban való vételével a legmagasabb napi áron. 00

Linoleum Futószőnyeg Viaszkos vászon Sezlontakarók

békeménőszőnyeg		gyapjú és spárga		asztalterítő	
67 cm. széles	K 4600	85 cm. széles métere K 3200 —, 4200 —, 161	78 cm. széles	K 4900	
87 cm. széles	K 6100	90 cm. széles métere K 4000 —, 5700 —, 161	100 cm. széles	K 6250	
100 cm. széles	K 6900	minden árban	115 cm. széles	K 7280	
115 cm. széles	K 9800		135 cm. széles	K 8430	

LINOLEUM-ÁRUHÁZ Haas Lipót Ferenc József-ut 58. Telefon 9-63.
 (Megyeháza mellett.)
 Fűzősapkák és cipők nagy választékban.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 100 korona, minden további 50 szög 10 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 150 korona, minden további 50 szög 15 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresre számítatnak.

POSTA

25 éves vidéki tisztviselő házasság céljából megismerkedne urifeánnyal vagy özvegyvel. Ajánlat „Pünkösdi” jellegével a kiadóhivatalba.

VÉTEL

Aranyat,

ezüstöt, drágaköveket, hamis fogakat legmagasabb árban vesz.

Braun Mór
ékszerész, Piac-u. 31.
Mihalovits gyógyszer-tára mellett.

Aranyat

ezüstöt, brilliáns, hamisfogakat magas árban vesznek Schiffmann ékszerész Piac 67. Frohner-épület.

ELADÁS

Kalaplakkot

vegyen Stern festéküzletében, kiváló minőségűt, legolcsóbban Piac-utca 10. Bikával szemben.

Szárastűzifa

aprított és hasáb házhoz szállítva legolcsóbban Unió fátelapén, Ispótyátelep 1. Telefon 7-79.

KASZÁK VILCÁK

BÉSZLER és DÁVID
VASKERESKEDÉSÉBEN,
PIAC-UTCA 7. SZ.
ROSSUTH-SZOBOR MELLETT

Hencserek, plusz diványok, matracok készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnál, Halköz 8.

Burgonyaeladás. Étkezésre alkalmas burgonyát Király-u. 2. alatti helyiségünkben különként 20 kilón felüli tételekben 20 koronáért árulsunk. Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezte.

Eladó ingatlanok: földiek 5, 150 és 300 holdas tanyás birtokok, szőlők a Sestakerben és az Ungvári-telepen. Beköltözhető 2, 3 és 4 szobás házak. Maté Sándor nyugalmapénztári tanácsos ingatlan-irodája, Széchenyi-u. 55.

Írógépek

kellékek, irodai cikkek gépleírások nyomtatványok legolcsóbban
Dr. Ardó Miklósné írógép cégnél
Simonffy-u. 2a II.
Telefon: 13-53.

Beköltözhető

háza nagy udvarral és kerttel, a békeár feléért eladó. Timár-utca 11. Telefon 10-92.

Szalongarnitúra gyönyörű kivitelben jutányosan kapható Schwarcz Dóri bútorgyárosnál, Piac-utca 71.

Tűzifa Tégla Cserép

és építkezési anyagok, ahác és tölgy műfa jutányos áron kapható „Turul” fakitermelő vállalatnál
Csapó-u. 8.
Telep: Mészörményi ut. 2.

Bőr-, gobelin garnitúrák, plusz diványok, matracok, hencserek, berzsely fotelek kaphatók Szántó kárpitosnál, Zugó-utca. Telefon.

SZÁRAZ TŰZIFA

felaprítva és hasábban — valamint KÖSZÉN hazaszállítva megrendelhető
Fabehozatali és Kereskedelmi R-T. telepein
Homokkert Gázgyár és Kőraktár között.
Telefon 13-98.
Pesti-u. 2.
Telefon 13-95.

Eladó jókarban levő kétajtós kisebb jégszekrény, 70 drb Jókai díszkötésben, új tengeri morzsoló, fekete smoking öltöny. Szepességi-u. 37.

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, brilliáns, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Anyagkezelőt

azonnali belépésre felveszünk
Fejér és Ritter
okl. építészek.

Zongorák, hegedűk, vonóshangszerek javítását elvállalom Liska, Bethlen-utca 27.

Kifutófiút vagy leányt felvesz a Hegedűs és Sándor rt. nyomdai osztálya. Piac-u. 49.

Könyvelésben és pénztárkezelésben jártas kisasszony azonnali belépésre kerestünk. Ajánlatok személyesen nyújtandók be Friedländer Testvérek, Hatvan-utca 37.

Munkásleányt felvesz a Hegedűs és Sándor rt. könyvkötészeti osztálya, Piac-utca 49.

VEGYES

Pállukafőző üstök, mosó- és cserüstök készen, legolcsóbban Mándoki rézművesnél. Arany János-utca 13. sz. Ócska vörösréz napíron vesz.

Sapkadzsem készít mérték szerűt, mint különféle sapkát, gépelt kalapot. Dus raktár Schöné Piac-utca 6 és üzembem Külsővásártér 19a Szabóknak árendémben.

Gyermekkoszik és alkatrészek a legizlésebb kivitelben kaphatók. Továbbá bármely vas- vagy fémművelethez és csiszolások, fém- és tömegmunkák szakemberen gyártatnak. Pongrácz műlakatosság, Domb-utca 20. Tanulók felvételnek.

Elsőrendű berlini sapkakészítés. Mindennemű civislapkák, gépelt kalapok legizlésebb kivitelben készülnek. Finom sapkák készíten is kaphatók. Széchenyi-utca 16., kereszt-épület.

Lengyel

kelmefestő fest, tisztít ruhákat legszébben
Csapó-u. 28. és 95.

Elektra elektrotechnikai vállalat Cégtulajdonos Gold Sándor. — Villanyvilágítás, motorok, csengőberendezéseket, javításokat legújantóbban készít. — Debrecen, Hatvan-utca 2. I. em. Telefon: 895

Nyaraló Nagyerdőnél újraépítve, arnyas, békeáron kiadó. (Beköltözhető). Komlósi-ut 16., ötkor.

Fűszerüzlet berendezés eladó. Tégyláskert, Szepesi utca 20. szám.

Nagyobb tőkével

jól jövedelmező vállalatot társulnék. Ajánlatokat „Jól jövedelmező” jellegre a kiadóhivatalban leadni kérem.

Kiadó szép termő szőlő csemegefával együtt egy évi bérletre. Csígekert, Honvédtemető-utca 37. szám.

Egy szoba-konyha bútorral együtt hat hónapra kiadó azonnal. Cím a kiadóhivatalban.

Liszt- és terményraktár Király-u. 4.

Pékek és fűszerek, valamint magánosok legújantóbb bevásárlási forrása. Tulajdonos: Friedmann László.

Nem szabadulhat meg

reuma, ischias, köszvény, csúsz, ideg, fejfájás, hátfájás, dalmotól, csak használni! Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktár: Dr. Budai Emil r.t. Budapest. IV., Petőfi-tér 3. szám

mellett készült úgy sját, mint hozott szövegből
Szolid árak öltönyt és felöltőt.
Kun József uriszabó Széchenyi-utca 1.

Elsőrendű darabos M E S Z E T,

öltött meszet, szovaiti és horgolt cserepet, téglát, portlandcemenet, szigetelő lemezt, betonhomokot, deszka- és faanyagot raktárról azonnal szállít
BARTHA építkezési anyagtelepe. Telefon 785. Ispóty-ut 3/b.

Fürdő megnyitás!

A 200 év óta fentálló általánosan ismert és jó hírnévnek örvendő

KONYÁRI SÓSTÓ-FÜRDŐ

1923 május 10-én megnyílik. Vasúti állomás közvetlen a fürdőtelepen. Önnyelmes vonatkezelés. Kiváló magyar és kőser vendéglő. Állandó jó zenekar. Egészséges jó levegő. Ellemes kiránduló hely. Éretnek az odautazó fürdővendégek, hogy ágyeműt hozzanak magukkal. Felvilágosítást készséggel nyújt az IGAZGATÓSÁG.

Épületes, deszka, léc,

kátrányos fedőlemez és mindennemű építési anyagok legolcsóbban buszerkezhető Burger és Weinberger fátelapén, Szoboszlai-ut 1. :: :: Telefon 11-82. Száraz tűzifa házhoz szállítva megrendelhető.

Ha jó és olcsó cipőbe akar járni,

okvetlen keresse fel Kovács Vilmos cipőraktárát,

hol mérték után is a legizlésebb cipőt a legolcsóbb árban kaphat. Fekete vászon és szandálok nagy választékban. Verbőczy-utca 2. (A törvényszékkel szemben.)

TURUL

CIPŐGYÁR R.T. DEBRECZEN, FERENCZ JÓZSEF-UT 58.

Saját érdekekben tekintse meg

kirakatainkat.

Cipőink

olcsók, tetszetősek, megbízhatók!

Megbízható bevásárlási forrás

Szabó és Zengewald rőtös és rövidáru üzlete, Szent Anna-utca 3. sz.

Szabadalmazott „Csepel” permeterzők vörösrézből. legújantóbb gyártmány. május 23-án megújult és megújult. acélekék, könnyű és kettős acélboronák, páros vetőgépek, szénagyűjtők, vasalt és vasalószekerek, szekérraklapok (mint szilfaanyagok, kőrslapok, akácok) legújantóbb kivitelű hőrűlése, eredeti NEUSCHLOSZ gyártmányú Eszterházy kocsik. Elsőrendű tölgyparkett és egyéb faárak nagy választékban

Ráhmer Sándornál Debreczen, Piac-u. 43. A NEUSCHLOSZ-LICHTIG gyárak és a Pestszentlőrinczi parketgyár vezéréksélsője. Telefon 962.